

lọ kuro ni iboji; wọn si sare lọ rohin fun awọn ọmọ-ẹhin rẹ.

9. Bi wọn si ti nlọ sọ fun awọn ọmọ-ẹhin rẹ, wò ó, Jesu pade wọn, o wi pe, "Alaafia!" wọn si wa, wọn si gba ni ẹsẹ mú, wọn si tẹriba fun un. (Jhn 20:14-18.)

10. Nigba naa ni Jesu wi fun wọn pe, "E má bẹ̀rù: ẹ̀ lọ sọ fun awọn ara-kunrin mi pe, ki wọn lọ si Galili, nibẹ̀ ni wọn o ti ri mi." (Rom 8:29; Heb 2:11.)

A fun awọn ọmọ ogun ni àbẹ̀tẹ̀lẹ̀.

11. Njẹ̀ bi wọn ti nlọ, wo o, ninu awọn olùṣọ̀ wá si ilu, wọn rohin gbogbo nkan wọnyii ti o ṣẹ̀lẹ̀ fun awọn olori alufa. (Matt 27:65,66.)

12. Nigba ti awọn pẹ̀lu awọn agba-gba péjọ, ti wọn si gbimò, wọn fi ọpọ̀ owó fun awọn ọmọ-ogun naa.

13. Wọn wi fun wọn pe, "E wi pe, 'Awọn ọmọ-ẹhin rẹ̀ wá ni òru, wọn si ji i gbé lọ nigba ti awa sùn.'"

14. Bi eyi bá de eti Baalẹ̀, awa o yí i ni ọkàn pada, a o si gbà yín silẹ̀." (Matt 27:2.)

15. Bẹ̀ẹ̀ ni wọn gba owó naa, wọn si ẹ̀ gege bi a ti kọ̀ wọn: ọ̀rọ̀ yii si di rirò kiri lọdọ awọn Ju títi di oni.

Jesu ni Galili, o fi ẹ̀sẹ̀ nlá lé awọn ọmọ-ẹhin lọwọ̀. (Mk 16:15-18.)

16. Nigba naa ni awọn ọmọ-ẹhin rẹ̀ mọkanla jade lọ si Galili, si ọ̀rì oke ti Jesu ti sọ fun wọn. (ẹ̀sẹ̀ 7; Matt 26:32.)

17. Nigba ti wọn si ri i, wọn foribale fun un: ṣugbọn awọn miran ṣiyemeji.

18. Jesu si wá, o si sọ fun wọn, pe, Gbogbo agbara ni ọ̀run ati ni ayé ni a fifun mi. (Dan 7:13,14; Luk 10:22; Filp 2:9,10; 1 Pet 3:22.)

19. Nitòri naa ẹ̀ lọ, **ẹ̀ maa sọ orilẹ̀-èdè gbogbo di ọmọ-ẹhin mi, ki ẹ̀ si maa baptisi wọn ni oruko Baba, ati ni ti Ọmọ, ati ni ti Ẹmi Mímọ; (Luk 24:47; A.A. 1:8.)

20. Ki ẹ̀ maa kọ̀ wọn lati maa kiyesi ohun gbogbo, ohunkohun ti mo ti pa láṣẹ fun yin; ẹ̀ si kiyesi i, emi wà pẹ̀lu yin nigbagbogbo, títi o fi *di iparí akoko-igbeaye yii." Amin. (A.A. 2:42; Matt 18:20; A.A. 18:10.)

(19) **Awọn bibeli miran wi pe, "E maa kọ̀ orilẹ̀-ede gbogbo" Eleyii si dabi pe a nṣe atunwi ohun ti o wa ni ẹ̀sẹ̀ 20.

(20) *Ọ̀rọ̀ griki ti a lo nibi yii tumọ̀si 'akoko-igbeaye' kii ṣe ayé: O tumọ̀si titi Jesu yoo fi dé. (wo ọ̀rì 24:14.)

MARKU (A.D. 26-33)

ORI 1.

Iṣẹ́ Iranṣẹ́ Johanu Onítẹ̀bọ̀mi. (Matt 3:1-12; Luk 3:2-17; Jhn 1:6-8,19-28.)

IBÈRÈ ihinrere Jesu Kristi, Ọmọ Ọlọrun. (Matt 4:3.)

2. Bi a ti kọ̀ ọ̀ ninu iwé woli Isaiah: "Kiyesi i, mo rán oníṣẹ̀ mi siwaju rẹ̀, ẹ̀ni ti yoo tun ọ̀nà rẹ̀ ẹ̀ si niwaju rẹ̀. (Mal 3:1; Matt 11:10; Luk 7:27.)

3. Ohùn ẹ̀nikan ti nkigbe ni ijù, 'È tún ọ̀nà Oluwa ẹ̀, ẹ̀ ẹ̀ sọ ọ̀nà rẹ̀ tọ̀.' (Isa 40:3.)

4. Johanu de, ẹ̀ni ti o nbaptisi ni iju, ti o si nwaasu baptisimu ironupiwada fun idariji ẹ̀sẹ̀. (A.A. 13:24; Luk 1:77.)

5. Gbogbo ilẹ̀ Judea, ati gbogbo awọn ara Jerusalemu jade tọ̀ ọ̀ lọ, a si ti ọ̀wọ̀ rẹ̀ baptisi gbogbo wọn ni odò Jordani, wọn njẹwọ ẹ̀sẹ̀ wọn.

6. Johanu si wọ aṣọ irun *rakunmí, o di àmùrè awọ mọ ègbé rẹ; o si nje eesú ati oyin igan. (Lef 11:22.)

7. O si nwaasu wi pe, "Enikan ti o pọjù mi lọ nbọ lẹhin mi, okun bata esẹ eni ti emi kò tó tú: (A.A. 13:25.)

8. Emi fi omi baptisi yin; şugbon oun yoo fi Èmí-mímọ baptisi yin." (A.A. 1:5; Isa 44:3; Joel 2:28.)

Iribomi ti Jesu. (Matt 3:13-17; Luk 3:21,22.)

9. Ni oṣo wọnyí, Jesu jade wá lati Nasareti ti Galili, a si ti ọwọ Johanu Baptisi rẹ nínú odò Jordani. (Matt 2:23.)

10. Lojukannaa bi o si ti gòkè wá lati inu omi, o ri ọrun si silẹ Èmí nsòkalẹ bi àdàbà le e lori; (Jhn 1:32.)

11. Ohun kan si wá lati ọrun wi pe, "Iwọ ni ayanfẹ Ọmọ mi, eni ti inu mi dun sí gidigidi." (Psm 2:7; Isa 42:1.)

Idánwò Jesu (Matt 4:1-11; Luk 4:1-13.)

12. Lojukan naa Èmí si dari rẹ si ijù,

13. O si wà ni ogoji oṣo ni ijù, a ti ọwọ Satani dán an wò, o si wá pẹlu awọn ẹranko igbé; awọn angẹli si nṣe iranṣe fun un.

Iberẹ Iṣe iranṣe Jesu ni Galili. (Matt 4:12-17; Luk 4:14,15; Jhn 4:43-45.)

14. Lẹhin igba ti a fi Johanu sinu túbú tan, Jesu lọ sí Galili, o si nwaasu iḥinrere ijọba Ọlọrun. (Matt 4:23.)

15. O si nwi pe, "Akókò naa de, ijọba Ọlọrun sì kù sí dèdè: ẹ ronupiwada, ki ẹ si gba iḥinrere gbọ." (Gal 4:4; Ef 1:10; A.A. 20:21.)

Jesu pe awọn omọ-ehin merin akókó. (Matt 4:18-22; Luk 5:1-11; Jhn 1:40-42.)

16. Bi o si ti nrin leti òkun Galili, o ri Simoni ati Anderu arakunrin rẹ, wọn nsọ àwọn sinu òkun: nitori ti wọn jẹ apeja.

17. Jesu si wi fun wọn pé, "E maa tò mi lẹhin, emi o si sọ yin di apeja eniyan!"

(6) *Ibakasẹ ni a npe ni Rakunmi lode isinyí.

18. Lojukan naa wọn si fi àwọn wọn silẹ, wọn si tẹ lee. (Matt 19:27.)

19. Bi o si ti lọ siwaju diẹ, o ri Jemisi ọmọ Sebede, ati Johanu arakunrin rẹ, wọn wà ninu ọkọ-ojuomi, wọn ndí àwọn wọn.

20. Lojukan naa ni o pẹ wọn; wọn si fi Sebede baba wọn silẹ ninu ọkọ-ojuomi naa pẹlu awọn alágbàṣe, wọn si tẹ lee.

Jesu lé èmí àimọ jade. (Luk 4:31-37.)

21. Wọn si lọ si Kapernaumu; lojukan naa o si wọ inu sinagogu ni oṣo isinmi, o si nkóni. (Matt 4:23.)

22. Ènu si ya wọn si èkọ rẹ: nitori ti o nkọ wọn bi eni ti o ni àṣe, ki i si ẹ bi awọn akówé. (Matt 7:28.)

23. Ọkunrin kan si wà ninu sinagogu wọn, ti o ní èmí-àimọ; o si kigbe sòkè.

24. O wi pe, "Kinni iwọ ni ẹ pẹlu wa, Jesu ti Nasareti? Ẹ iwọ wá lati pa wa run? Emi mọ eni ti iwọ jẹ, Eni-Mimọ Ọlọrun." (Matt 8:29; Mk 10:47; 14:67; Jhn 6:69; A.A. 3:14.)

25. Jesu si ba a wi, o wi pe: "Pa ènu rẹ mọ, ki o si jade kuro lara rẹ!" (ẹṣe 34.)

26. Nigba ti èmí-àimọ naa si gbe e sánlẹ, o ke ni ohun rara, o si jade kuro lara rẹ.

27. Hà si ẹ gbogbo wọn, to bẹẹ ti wọn fi nbi ara wọn léèrè, wi pe, "Kinni eyi? Èkọ tuntun wo ni eyi? nitori ti o fi agbara paṣe fun awọn èmí-àimọ wọn si gbọ tirẹ." (Mk 10:24,32.)

28. Lojukan naa òkíkí rẹ si kàn yí gbogbo agbègbè Galili ká.

Jesu wo iyá aya Peteru sà. (Matt 8:14-17; Luk 4:38-41.)

29. Nigba ti wọn si jade kuro ninu sinagogu, lojukan naa wọn wọ ile Simoni ati Anderu, pẹlu Jemisi ati Johanu.

30. Iyá aya Simoni si dùbúlẹ àisàn ibà, wọn si sọ eyi fun un.

31. O si wa, o fa a lówọ, o si gbe e dide; lojukan naa ibà naa si fí silẹ, o si nṣe iranṣe fun wọn.

Jesu wo alaisan sà; o si le èmí-èsù jade. (Matt 8:16-17; Luk 4:40-41.)

32. Nigba ti o di àsalé, ti òòrùn wò, wòn gbe gbogbo awon alaisan, ati awon ti o ni emi esu to o wa. (Mk 4:24.)

33. Gbogbo ilu si pejo ni enu-ona.

34. O si wo opo awon ti o ni oniruuru arun san, o si le opo emi esu jade; ko si je ki awon emi esu naa ki o fohun, nitori ti won mo on. (Matt 4:23; Mk 3:12; A.A. 16:17,18.)

Akoko wiwaasu kiri ti Jesu ni Galili. (Matt 4:23; Luk 4:42-44.)

35. O si dide ni owuro ki ile to mo, o si jade lo si ibi iju kan, nibi ni o si ngbadura. (Matt 14:23; Luk 5:16.)

36. Simoni ati awon ti o wa pelu re si topase re;

37. Nigba ti won si ri i, won wi fun un pe, "Gbogbo eniyan nwa o."

38. O si wi fun won pe, "E je ki a lo si ilu miran, ki emi le waasu nibi pelu; nitori eyi ni emi saa se wa." (Isa 61:1.)

39. O si nwaasu ninu sinagogu won lo ni gbogbo Galili, o si nle awon emi-esu jade. (Matt 4:23-25.)

Jesu wo adete san. (Matt 8:1-4; Luk 5:12-16.)

40. Okunrin kan ti o dete si to o wa, o si kunle niwaju re, o si nbe e, o si wi fun un pe. "Bi iwo ba fe iwo le so mi di mimo!" (Mk 10:17.)

41. Jesu saanu re, o na owo re, o fi ba a, o si wi fun un pe, "Mo fe, iwo di mimo."

42. Bi o si ti soro, lojukan naa ete naa fi i sile; O di mimo.

43. O si kilo fun un gidigidi, lojukan naa, o si ran an lo;

44. O si wi fun un pe, "Wo o, mase so ohunkohun fun eniken: sugbon lo, fi ara re han fun alufa, ki o si fi ebun iwenumo re ti Mose ti palase, ni eri fun won." (Lef 13:49; 14:2-32.)

45. Sugbon o jade, o si bere sii koki, o si tan oran naa kale, tobe ti Jesu ko si le wo ilu ni gbangba mo,

sugbon o wa lehin odi ni ibi iju, won si to o wa lati iha gbogbo. (Luk 5:15; Matt 28:15; Mk 2:13; Luk 5:17; Jhn 6:2.)

ORI 2.

Jesu wo alarun egba san, o si dariji i. (Matt 9:1-8; Luk 5:17-26.)

NIGBA ti o si tun wo Kapernaumu lo lehin ijo melokan; okiki kan yika pe, o wa ninu ile.

2. Lojukan naa opo eniyan si pejo tobe ti aye ko si fun won mo, ko si titi de enu-ona! o si waasu oro naa fun won. (ese 13.)

3. Won si wa sodo re, won gbe enikan ti o ni eba to o wa, eni ti awon eniyan merin be. (Matt 4:24.)

4. Nigba ti won ko si le sunmo on nitori opo eniyan, won si si orule ile nibi o gbe wa: nigba ti won si da a lu tan, won so akete naa kale lori eyi ti elgba naa dubule.

5. Nigba ti Jesu ri igbagbo won, o wi fun elgba naa pe, "Omo, a dari ese re ji o!"

6. Sugbon awon kan ninu awon akowe wa ti won jokoo nibe, won si ngbero loka won, wi pe,

7. "Eese ti okunrin yii fi soro bayii? o nso oro-odi; tani o le dari ese jini bi-ko se Olorun nikan?" (Isa 43:25.)

8. Lojukan naa bi Jesu ti woye ni okan re pe won ngbero be ninu ara won, o wi fun won pe, "Eese ti eyin fi nro nkan wonyii ninu okan yin?"

9. Ewo ni o ya ju lati wi fun elgba naa pe, 'A dari ese re ji o'; tabi wi pe, 'Dide si gbe akete re, ki o si maa rin?'

10. Sugbon ki e le mo pe, Omo-eniyan ni agbara ni aye lati dari ese jini", o wi fun elgba naa pe,

11. "Mo wi fun o, Dide, gbe akete re, ki o si ma a lo ile re!"

12. O si dide lojukan naa, o si gbe akete naa, o si jade lo ni oju gbogbo won; tobe ti enu fi ya gbogbo won, won si yin Olorun logo. wi pe, "Awa ko ri iru eyi ri." (Matt 8:33.)

Jesu pe Matteu gege bi Omo-ehin re. (Matt 9:9-13; Luk 5:27-32.)

13. O si tun jade lo si eti okun; gbogbo ijo eniyan si wa sodo re, o si ko won. (Mk 1:45.)

14. Bi o si ti nkoja lo, o ri Lefi omo Alfeu, o jokoo nibode, o si wi fun pe, "Ma a to mi lehin!" o si dide, o te lee. (Matt 8:22.)

Jesu jeun pelu awon elesese.

15. O si se, bi o si ti jokoo ti ounjẹ ni ile re, opo awon agbowode ati elesese wa ba Jesu jokoo pelu awon omo-ehin re; nitori ti won po ti won te lee.

16. Nigba ti awon akowe ati awon Farisi si ri i ti o nba awon agbowode ati awon elesese jeun, won wi fun awon omo-ehin re pe, "Eetiri ti o fi nba awon agbowode, ati awon elesese jeun *(ti o si nba won mu)?" (A.A. 23:9.)

17. Nigba ti Jesu gbo, o wi fun won pe, "Awon ti ara won le ko wa onise-gun, biko se awon ti ara won ko da: Emi ko wa lati pe awon olododo, biko se awon elesese si ironupiwada." (Luk 19:10; 1 Tim 1:15.)

Ibèrè nipa ààwè gbígbà. (Matt 9:14-17; Luk 5:33-39.)

18. Awon omo-ehin Johanu, ati awon omo-ehin Farisi a maa gbààwè: won si wa, won si bi i pe, "Eese ti awon omo-ehin Johanu, ati awon omo-ehin awon Farisi fi ngbààwè, sugbon awon omo-ehin re ko gbààwè?"

19. Jesu si wi fun won pe, "Eyin le mu ki awon omo ile-iyawo gbààwè, nigba ti oko iyawo nbe lodo won? niwon igba ti won ni oko iyawo lodo won, won ko le gbààwè."

20. Sugbon ojo nbo nigba ti a o gba oko iyawo lowo won, nigba naa ni won o gbààwè ni ojo wonyi." (Luk 17:22.)

21. "Ko si eni ti nfi irepe-aṣo tuntun le ogbologbo ewu; bi o ba se be, eyi tuntun ti a fi le se yoo fa ya kuro lara

ogbologbo, yiya re yoo si buru pupoju.

22. Ko si si eni ti nfi oti-waini tuntun sinu igò-waini ogbologbo, bi o ba se be oti-waini naa yoo fa igo naa ya, oti-waini a si danu, bakan naa ni igò naa, sugbon oti-waini tuntun ni a nfi sinu igò-waini tuntun."

Jesu, Oluwa ojo isinmi. (Matt 12:1-8; Luk 6:1-5.)

23. O si se, bi Jesu ti nkoja lo laarin oko oka ni ojo isinmi; awon omo-ehin re bere si i maa ya ipè oka bi won ti nlo. (Deut 23:25.)

24. Awon Farisi si wi fun un pe, "Wo o, eese ti won fi nse eyi ti ko ye ni ojo isinmi?"

25. O si wi fun won pe, "Eyin ko ka ohun ti Dafidi se, nigba ti o se alaini, ti ebi si npa a, oun ati awon ti o wa lodo re?"

26. Bi o ti wo inu ile Olurun lo ni ojo Abiatari olori alufa, ti o si je akara ifihan, ti ko to fun un lati je biko se fun awon alufa, o si fifun awon ti nbe lodo re pelu?" (1 Sam 21:1-6; 2 Sam 8:17; Eks 29:32,33; Lef 24:9.)

27. O si wi fun won pe, "A da ojo isinmi nitori eniyan, a ko da eniyan nitori ojo isinmi." (Eks 23:12; Deut 5:14.)

28. Nitori naa Omo-eniyan ni Oluwa ojo isinmi pelu." (Matt 12:5-8)

ORI 3.

Jesu si se iwosan ni ojo isinmi. (Matt 12:9-14; Luk 6:6-11.)

O si tun wo inu sinagogu lo; okunrin kan si nbe ti owore kan ro. (Mk 1:21:39.)

2. Won si nso o, bi yoo mu un larada ni ojo isinmi; ki won le fi esun kan an. (Luk 14:1; 20:20; Matt 12:10.)

3. O si wi fun okunrin naa ti owore re ro pe, "Dide, duro laarin!"

4. O si wi fun won pe, "Nje o to lati maa se rere ni ojo isinmi, tabi lati maa se buburu? Lati gba okan la, tabi paa run?" Sugbon n se ni won dake.

(16) *(Awon Bibeli atijo miran ti eyi kun tiwon.)

5. Nigba ti o si fi ibinu wo gbogbo won yika, ti inu re bajẹ nitori lile àyà won, o wi fun okunrin naa pe, "Na owọ re!" o si na a; owọ re si pada bo sipo gege bi ekeji.

6. Awon Farisi jade lo lojukan naa lati ba awon omọ-ehin Herodu gbimọ po si i, bi awon iba ti se pa a. (Matt 12:14; 22:16; Mk 12:13.)

Jesu wo opolopo eniyan san. (Matt 12:15-21; Luk 6:17-19.)

7. Jesu pelu awon omọ-ehin re si kuro nibe lo si eti okun: ijo eniyan pupo lati Galili ati Judea si to o lehin. (Matt 4:25.)

8. Ati lati Jerusalemu, ati lati Idu-mea, ati lati oke Jordani, ati awon ti o wa niha Tire ati Sidoni, ijo eniyan pupo nigba ti won gbọ ohun na ti o se, won to o wa. (Matt 11:21.)

9. O si wi fun awon omọ-ehin re pe, ki won mu okọ-ojuomi kekere kan sunmọ oun. Nitori ijo eniyan, ki won ma baa ro lúu mọlẹ.

10. Nitori ti o mu opo eniyan lara-dá; to beẹ ti awon ti o ni arun bi ara won lu u lati fi owọ kan an, (Matt 4:23; Mk 5:29,34; 6:56; 8:22.)

11. Ati awon emi aimọ, nigbakugba ti won ba ri i, won a wolẹ niwaju re, won a kigbe soke, wi pe, "Iwo ni Omọ Olurun." (Mk 1:23,24; Luk 4:41; Matt 14:33.)

12. O si kilọ fun won gidigidi pe, ki won máse fi oun han. (Mk 1:25,34.)

Jesu yan awon mejila. (Matt 10:1-4; Luk 6:12-16.)

13. O si gun ori oke lo, o si npẹ eniken ti o fẹ sọdọ re: won si to o wa. (Matt 5:1; Luk 9:1.)

14. O si yan awon mejila, ki won le ma a gbe odọ re, ati ki o le maa ran won lo lati waasu.

15. Ati lati lagbara lati wo arunka-run san, ati lati le awon emi esu jade.

16. Simoni eni ti oun si so apélé re ni Peteru: (Jhn 1:42.)

17. Ati Jemisi omọ Sebede, ati Jo-

hanu arakunrin Jemisi; o si so apélé won ni Boanerge, eyi ti i se Awon omọ àarà;

18. Ati Anderu, ati Filippi, ati Bartolomeu, ati Matteu, ati Tomas, ati Jemisi omọ Alfeu, ati Taddeu, ati Simoni ara Kenaani.

19. Ati Judasi Iskariotu, eni ti o si fi i han; won si wo ile kan lo.

Jesu da awon alailoye Farisi lohun. (Matt 12:22-45; Luk 11:14-23.)

20. Ijo eniyan si tun wojo po, to beẹ ti won ko tile le je ounje, (Mk 6:31.)

21. Nigba ti awon ibatan re si gbọ, won jade lo lati mu un: nitori ti won wi pe, "Ori re bajẹ." (Jhn 10:20 A.A. 26:24.)

22. Awon akowe ti o ti Jerusalemu sokale wa, wi pe, "O ni Beelsebubu, olori awon emi esu ni o si fi nle awon emi esu jade!" (Matt 9:34; 10:25; Jhn 7:20; 8:48,52.)

23. O si pe won sọdọ re, o si fi owe ba won soro, "Satani yoo ti se le le Satani jade?" (Mk 4:2.)

24. Bi ijoba kan ba si yapa si ara re, ijoba naa ki yoo le duro!

25. Bi ile kan ba si yapa si ara re, ile naa ki yoo le duro!

26. Bi Satani ba si dide si ara re, ti o si yapa, oun ki yoo le duro, sugbon yoo de opin.

27. Ko si eni ti o le wo ile okunrin alagbara kan lo, ki o si ko o ni eru lo, biko se pe o kọkọ de okunrin alagbara naa ni okun; nigba naa ni yoo le ko eru ni ile re." (Isa 49:24,25.)

Esẹ ti ko ni idariji.

28. "Looto ni mo wi fun yin, gbogbo esẹ ni a o dari won ji awon omọ-eniyan, ati gbogbo orọ-odi nipa eyi ti won o maa fi soro-odi: (Luk 12:10.)

29. Sugbon eni ti o ba soro-odi si Emi-Mimọ ki yoo ni idariji titi lae, sugbon o wa ninu ewu ebi ainipekun."

30. Nitori ti won wi pe, "O ni emi aimọ."

Awon arakunrin Jesu tootọ. (Matt 12:46-50; Luk 8:19-21.)

31. Nigba naa ni awon arakunrin re ati iya re wa, won duro lode, won si ranse si i, won npe e. (Matt 12:46; Luk 8:19.)

32. Awon opo eniyan si jokoo lodore, won si wi fun un pe, "Wo o, iya re ati awon arakunrin re nwa o lode."

33. O si da won lohun, wi pe, "Awon wo ni iya mi, ati awon arakunrin mi?"

34. O si wo gbogbo awon ti o jokoo lodore yika, o si wi pe, "Wo awon iya mi ati awon arakunrin mi."

35. Nitori eniken ti o ba se ife Olurun, oun naa ni arakunrin mi, ati arabinrin mi, ati iya mi."

ORI 4.

Jesu nfi owe ko awon eniyan.

O si tun bere si i koni leti okun: opo ijo eniyan si pejo sodo re, to bee ti o bo sinu oko-ojuomi kan, o si jokoo si inu re ninu okun; gbogbo awon eniyan si wa lori ile leti okun. (Mk 2:13, 3:7.)

2. O si fi owe ko won ni ohun pupo, o si wi fun won ninu eko re pe; (Mk 3:23.)

3. "E fi eti silẹ; Wo o, afunrugbin kan jade lo funrugbin;

4. O si se, bi o ti nfunrugbin, die bo si eba ona, awon eye si wa, won si sa a je.

5. Die si bo sori ile apata, nibi ti ko ni erupe pupo; lojukan naa o si ti hu jade, nitori ti ko ni ijinle;

6. Sugbon nigba ti oorun goke, o jona; nitori ti ko ni gbongbo, o gbe.

7. Die si bo saarin egun, nigba ti egun si dagba soke, o fun un pa ko si so eso.

8. Omiran si bo si ile rere, o si so eso, ti o dagba ti o si po; o si mu eso jade wa, omiran ogbogbon, omiran ogogota, omiran ogogorun." (Jhn 15:5; Kol 1:6.)

9. O si wi fun won pe, "Eni ti o ba ni eti lati fi gbọ, ki o gbọ." (Matt 11:15.)

Idi ti Jesu fi nfi owe ba awon eniyan soro. (Matt 13:10-17; Luk 8:9-10.)

10. Nigba ti o ku oun nikan, awon ti o wa lodore pe lu awon mejila bi i leere idi owe naa.

11. O si wi fun won pe, "Eyin ni a fi fun lati mo ohun ijinle ijoba Olurun: sugbon fun awon ti o wa lode, gbogbo ohun wonyi si ni a nfi owe so fun won: (1 Kor 5:12; Kol 4:5; 1 Tess 4:12; 1 Tim 3:7.)

12. "Nitori ni riri ki won le ri, ki won ma si kiyesi; ati ni gbogbo ki won le gbọ, ki o ma si ye won: ki won ma baa yipada, ki a ma baa dari ji won." (Isa 6:9; Jhn 12:40; A.A. 28:26; Rom 11:8.)

Jesu se alaye owe afunrugbin. (Matt 13:18-23; Luk 8:11-15.)

13. O si wi fun won pe, "Eyin ko mo owe yi? Eyin o ha ti se le mo owe gbogbo.

14. Afunrugbin funrugbin ore naa,

15. Awon wonyi si ni ti eba ona, nibi ti a funrugbin ore naa si; nigba ti won si ti gbọ, lojukan naa Satani wa, o si mu ore naa ti a fon si aya won kuro. (Mk 2:23,26.)

16. Awon wonyi pelu si ni awon ti a fun sori ile apata; awon eni ti nigba ti won ba gbọ ore naa, lojukan naa won fi ayọ gba a.

17. Won ko si ni gbongbo ninu ara won, sugbon won a wa fun igba die; lehin naa nigba ti wahala tabi inunibini ba dide nitori ore naa, lojukan naa won a kose.

18. Awon wonyi ni awon ti a fun saarin egun; awon ti o gbọ ore naa,

19. Aniyani ayé, ati itan je ore, ati ifekufe ohun miran gbogbo si bo sinu won, won fun ore naa pa, bee ni o si je alaini-eso.

20. Awon wonyi si ni eyi ti a fun si ile rere; iru awon ti o gbọ ore naa, ti won si gba a, ti won si so eso, omiran

MARKU 4:21-5:4

ogboogbon, omiran ogogota, omiran ogogorun.”

Owe ti fitila. (Matt 5:15; Luk 8:16; 11:33.)

21. O si wi fun won pe, “A ha le gbe fitila wa lati fi sabé oṣuwon, tabi sabé akéte, ki a má si se gbe e ka ori opa fitila?”

22. Nitori ko si ohun ti o pamó ti a ko ni fi hàn; bẹẹ ni ko si ohun ti o wa ni ikòkò, bikoṣe pe ki o le yọ si gbangba. (Matt 10:26; Luk 8:17; 12:2.)

23. Bi enikeni ba ni eti lati fi gbọ ki o gbọ.” (Matt 11:15.)

24. O si wi fun won pe, “E maa kiyesi ohun ti eyin ngbo: oṣuwon ti eyin ba fi won, oun ni a o fi won fun yin: a o si fi kun un fun yin. (Matt 7:2; Luk 6:38.)

25. Nitori eni ti o ba ni, oun ni a o si fifun: ati eni ti kò bá si ni, lẹwọ rẹ ni a o si gba èyí naa ti o ni.” (Matt 13:12; 25:29; Luk 8:18; Luk 19:26.)

Owe ti irugbin ti o dagbà.

26. O si wi pe, “Bẹẹ saa ni ijoba Olurun, o dabi eni pe ki okunrin kan fun-rugbin sori ilẹ. (Matt 13:24.)

27. Ki o si sùn, ki o si maa dide lóru ati lósàn, ki irugbin naa si hu jade ki o si dagbà oun ko si mọ bi o ti rí.

28. Nitori ilẹ a maa so eso jade fun ara rẹ; ekinni èéhù, lẹhin naa ipé, lẹhin naa ikún-ọka ninu ipé.

29. Sugbon nigba ti eso ba pón tan, lojukan naa oun a tẹ dọjé bọ inu rẹ nitori igbà ikore dé.” (Ifh 14:15.)

Owe ti hóró mustadi. (Matt 13:31,32; Luk 13:18,19.)

30. O si wi pe, “Kinni a o fi ijoba Olurun wé? Tabi kinni a bá fi se akáwé rẹ? (Matt 13:24.)

31. O dabi hóró irugbin mustadi, eyi ti nigba ti a gbin i si ilẹ, bi o tilẹ se pe o kere ju gbogbo irugbin ti o wa ni ilẹ lọ.

32. Sibẹ nigba ti a gbin in o dagba sokè, o si di titobi ju gbogbo ewébẹ lọ,

o si pa èka nla; to bẹẹ ti awon eýe oju orun le maa gbe abé ojiji rẹ.”

33. Irú ọpọ owe bẹẹ ni o fi nbá won nsòrò, niwon bi won ti lè gba a si. (Jhn 16:12.)

34. Sugbon oun ki i ba won sòrò laisi owe: nigba ti o ba si ku awon nikan, oun a si ladi ohun gbogbo fun awon omọ-ehin rẹ. (Matt 13:34; Jhn 16:25.)

Jesu dá igbì omi okun duro. (Matt 8:23-27; Luk 8:22-25.)

35. Ni ijọ kannaa, nigba ti alé lẹ tan, o wi fun won pe, “E je ki a rekoja lọ si apa keji.”

36. Nigba ti won si ti tú ijọ ká, won si gba a sínú ọkọ-ojuomi gẹgẹ bi o ti wà. Awon ọkọ-ojuomi kekere miran pelu si wà lẹdọ rẹ. (Mk 5:2,21.)

37. Ijọ nla si dide, igbì si bú sinu ọkọ-ojuomi, to bẹẹ ti ọkọ-ojuomi naa fi bèrẹ si i kún.

38. Oun paapaa si wa ni ipèkun-ọkọ o nsun lori iròrì: won si ji i, won si wi fun un pe, “Olukoni, se iwọ ko bikita bi awa ba segbé?”

39. O si ji, o ba afẹfẹ naa wí, o si wi fun okun pé, “Dáké je, Afẹfẹ si dá, iparorọ nla si dé.

40. O si wi fun won pé, Eese ti eyin fi nse ojo bẹẹ? E koi ti i ni igbagbo sibẹ?” (Matt 14:31,32; Mk 16:14.)

41. Èrù si ba won gidigidi, won si nwi fun ara won pé, “Irú eniyan kinni èyí, ti afẹfẹ ati okun gbọ tirẹ?”

ORI 5.

Jesu le emi esu jade. (Matt 8:28-34; Luk 8:26-39.)

WON si wá si apa keji okun ni ilẹ awon ara Gadara.

2. Nigba ti o si ti inu ọkọ-ojuomi jade, lojukan naa okunrin kan ti o ni emi almọ pade rẹ, o ti ibi iboji jade wa. (Matt 4:1; 1:23.)

3. Eni ti o ni ibugbe rẹ ninu iboji; kò si si eni ti o le gbée dè rara, ewon paa-paa kò lè de e.

4. Nitori pe nigba pupọ ni a ti nfi

ṣékéṣéké ati èwòn de e, oun a si da èwòn naa meji, a si da ṣékéṣéké wéwé: beẹ ni ko si enikan ti o ni agbara lati sè é rọ.

5. Ati nigba gbogbo, ni ọsán ati ni ọru, o wa lori òkè, ati ninu ibojì, a maa kigbe, a si maa fi okuta pa ara rẹ lara.

6. Şugbọn nigba ti o ri Jesu ni òkèrè, o sare wá, o si foribale fun un. (Matt 4:9; 18:26.)

7. O si kigbe lóhùn rara, wi pe, **"Kinni emi ni ṣe pẹlu rẹ, Jesu, Omọ Olórún Ọga-ogo. Mo fi ọ sabẹ ibúra Olórún, maṣe dá mi lóró,"* (Matt 8:29; 4:3; Luk 8:28; Heb 7:1:)

8. Nitóri ti o wi fun un pe, *"Jade kuro lara okunrin naa, iwọ ẹmí-àimọ."*

9. O si bi i leere pe, *"Kinni ọrukọ rẹ?"* O si dahun, wi pe, *"Legioni ni orukọ mi: nitóri awa pọ."*

10. O si bẹ ẹ gidigidi pe, ki o máṣe ran wọn jade kuro ni ilẹ naa.

11. Agbo ọpọ ẹlẹde kan si wa nibẹ ti njẹ lẹba oke.

12. Gbogbo awọn ẹmí ẹṣu beẹ wi pe, *"Rán wa lọ sinu awọn ẹlẹde, ki awa le wọ inu wọn lọ."*

13. Beẹ ni Jesu si yònda wọn. Awọn ẹmí aimọ si jade, wọn si wọ inu awọn ẹlẹde lọ: agbo ẹlẹde ti o to iwọn ẹgbaa, si tú pẹẹ, wọn si sure rọ sókalẹ bẹbẹ odò bọ sinu òkun, wọn si kú sinu òkun.

14. Awọn ti nbọ wọn si sá, wọn si lọ rohin ni ilu nla, ati ni ilẹ naa. Wọn si jade lọ lati wo ohun naa ti o ṣe.

15. Wọn si wá sọdọ Jesu, wọn si ri ẹni ti o ti ni ẹmí ẹṣù, ti o si ni Legioni naa, o jókódó, o si wọṣo, iyè rẹ si bọ si ipo: ẹrtù si bà wọn. (ẹṣe 16:18; Matt 4:24; ẹṣe 9.)

16. Awọn ti o ri i si rohin fun wọn bi o ti ri fun ẹni ti o ni ẹmí ẹṣù, ati ti awọn ẹlẹde pẹlu.

(7) *Kinni iwọ ni ṣe pẹlu mi, je bi ẹdà-ọrọ ti o jo bi ẹbẹ si ẹni ti a bọwọ fun; kii ṣe bi arifin rárá. O dabi igba ti a sọ wi pe, *"Kinni mo ṣe fun ọ, jowọ fi mi silẹ."* Ibi ti a tun le ri ọrọ yii ni: Matt 8:29; Luk 8:28; Matt 27:19; Mk 1:24; Luk 4:34; Jhn 2:4; 2 Sam 16:10; 19:22; 1 A.Ọba 17:18.

17. Wọn si bèrẹ si i bẹ ẹ, wi pe, ki o lọ kuro ni àgbègbè wọn.

18. Bi o si ti nwọ inu ọkọ-ojuomi, ẹni ti o ti ni ẹmí ẹṣu naa bẹ ẹ pe ki oun lè ma a ba a gbe. (A.A. 16:39.)

19. Şugbọn Jesu kò gba fun un, şugbọn o wi fun un pe: *"Lọ si ile rẹ ki o si sọ fun awọn ara ile rẹ, bi Oluwa ti ṣe ohun nla fun ọ, ati bi o si ti şaanu fun ọ."*

20. O si pada lọ, o bèrẹ si maa rohin ni Dekapoli, ohun nla ti Jesu ṣe fun un, ẹnu si ya gbogbo eniyan. (Mk 7:31; Matt 4:25.)

Jesu wo obinrin onisun ẹjẹ sán, o si ji omọbinrin Jairu dide.

21. Nigba ti Jesu si tun ti inu ọkọ-ojuomi koja si apa keji, ọpọ eniyan pejo ti i: o si wá leti okun. (Matt 9:1.)

22. Si wo o, ọkan ninu awọn olori sinagogu, ti a npe ni Jairu, wá sọdọ rẹ; nigba ti o si ri i, o wólẹ lẹba ẹṣe rẹ. (Luk 8:49; 13:14; A.A. 13:15; 18:8,17.)

23. O si bẹ ẹ gidigidi, wi pe, *"Omọbinrin mi kekere wá loju ikú: mo bẹ ọ ki o wa fi ọwọ rẹ le e, ki a le mu un larada: oun o si yè!"* (Mk 6:5; 7:32; 8:23; A.A. 9:17; 28:8.)

24. O si ba a lọ; ọpọ eniyan si ntọ ọ lẹhin, wọn si rògbà yii ká.

25. Obinrin kan ti o ti ni isun ẹjẹ ni ọdun mejila. (Lef 15:25.)

26. Ẹni ti oju rẹ si ri ohun pupọ lódo ọpọ awọn oniṣegun ti o si ti ná ohun gbogbo ti o ni tán, ti kò si sán rárá. şugbọn kàkà beẹ nṣe ni o n buru si i.

27. Nigba ti o gburo Jesu, o wá sehin rẹ laarin ọpọ eniyan, o fowọ-kan aṣọ rẹ.

28. Nitóri o wi pe, *"Bi mo bá saa lẹ fi ọwọ mi kan aṣọ rẹ, ara mi yoo dá."*

29. Lógán ni isun ẹjẹ rẹ si gbẹ; oun si mò lara rẹ pe, a mu oun larada ninu àrùn naa. (ẹṣe 34.)

30. Lógán Jesu si ti mò ninu ara rẹ pe, aṣẹ ti ara oun jade, o yipada laarin

opọ eniyan, o si wi pe, "Tani o fi ọwọ kàn mi ni aṣọ?" (Luk 5:17.)

31. Awọn ọmọ-ẹhin rẹ wi fun un pe, "Iwọ ri bi ijo eniyan ti nrogbay i o ká, iwọ si nwi pe, 'Tani o fi ọwọ tó mi?'"

32. O si wò yika lati ri ẹni ti o ẹ nkan yí.

33. Şugbón obinrin naa ni ibèrù ati iwàríri, bi o ti mọ ohun ti a ẹ lara oun, o wá, o si wólẹ niwaju rẹ, o si sọ gbogbo otitọ fun un.

34. O si wi fun un pe, "Ọmọbinrin, igbagbọ rẹ mu o larada; ma a lọ ni alaafia, ki o si sà nínú àrùn rẹ!" (Luk 7:50; 8:48; A.A. 16:36 Jak 2:16.)

35. Bi o si ti nsòrò yí, awọn kan ti ile olori sinagogu wa ti o wi pe, "Ọmọbinrin rẹ kú: eese ti iwọ si 'n yọ olukoni lenu?" (eṣe 22.)

36. Lojukan naa bi Jesu ti gbọ ọrọ naa ti a sọ, o si wi fun olori sinagogu naa pe, "Má bèrù, sá gbagbọ nikan!" (Luk 8:50.)

37. Ko si je ki ẹnikẹni tọ oun lehin, bikosẹ Peteru, ati Jemisi, ati Johanu arakunrin Jemisi. (Matt 17:1; 26:37.)

38. O si wa si ile olori sinagogu, o si ri ariwo, ati awọn ti nsokun ti wọn si npohunrere ẹkún gidigidi. (eṣe 22.)

39. Nigba ti o si wole, o wi fun wọn pe, "Eese ti ẹyin fi npariwo, ti ẹ si nsokun? Ọmọ naa kò kú, şugbón sí sùn ni o sùn." (Jhn 11:11.)

40. Wọn si fi rẹrin ẹlẹyà, şugbón nigba ti o si ti gbogbo wọn jade, o mu baba ati iyá ọmọ naa, ati awọn ti o wa pelu rẹ, o si wọ ibi ti ọmọ naa gbe dù-bùlẹ si.

41. O si mu ọmọ naa lówó, o wi fun un pe, "Talita kumi!" itumọ eyi ti ẹ "ọmọbinrin, mo wi fun o, dide!" (Luk 7:14; A.A. 9:40.)

42. Lógán ọmọbinrin naa si dide, o si nrin, nitori ọmọ ọdun mejila ni. Èrù si bà wọn, ẹnu si ya wọn gidigidi.

43. O si paş fun wọn gidigidi pe, ki ẹnikẹni máş mọ eyi; o si wi pe, ki wọn fun un ni ounje. (Matt 8:4.)

ORI 6.

Wọn kọ Jesu ni Nasareti lẹkẹkẹ. (Matt 13:53-58; Luk 4:16-30.)

O si jade nibẹ, o wa si ilu ti arare; awọn ọmọ-ẹhin rẹ si tọ o lehin.

2. Nigba ti o si di ọjọ isinmi, o bèrẹ si kọni ninu sinagogu; ẹnu si ya awọn eniyan pupọ ti o gbọ, wọn wi pe, "Nibo ni ọkunrin yí gbe ti ri nkan wonyi? Irú ọgbón kinni ẹyi ti a fifun un, tí irú isẹ agbara bayi nti ọwọ rẹ ẹ? (Matt 4:23; 7:28; Mk 1:21.)

3. Gbẹnagbẹna naa kọ yí, ọmọ Maria, arakunrin Jemisi, ati Jose, ati ti Juda, ati Simoni? Awọn arabinrin rẹ ko ha wà nihinyi loḡo wa?" Wọn si kọş lara rẹ. (Matt 12:46; 11:6.)

4. Şugbón Jesu wi fun wọn pe, "Ko si woli ti o wà laini ọlá, bikosẹ ni ilú oun tikařare, ati laarin awọn ibatan rẹ, ati ninu ile rẹ." (Jhn 4:44.)

5. Oun kò si lẹ ẹ isẹ agbara kan nibẹ, ju pe o gbe ọwọ rẹ lẹ awọn aláisàn diẹ, o si mu wọn larádá. (Matt 5:23; 7:32; 8:23.)

6. Ẹnu si ya a nitori aigbagbọ wọn. (Matt 9:35; Luk 13:22.)

Jesu rán awọn ọmọ-ẹhin mejila jade. (Matt 10:1-15; Luk 9:1-6.)

7. O si pe awọn mejila naa sọḡo rẹ, o bèrẹ si rán wọn lọ ni mejimeji; o si fi aş fun wọn lori awọn ẹmí àimọ: (Mk 3:13; Luk 10:1.)

8. O si paş fun wọn pe, ki wọn máş mu ohunkohun lọ si àḡo wọn, bikosẹ ọpa nikan; ki wọn máş mu àpo, tabi akara, tabi owo ninu igbànú wọn.

9. Şugbón ki wọn o wọ salubata: ki wọn máş wọ ẹwù meji.

10. O si wi fun wọn pe, "Nibi ti ẹyin ba ti wọ ile kan, nibẹ ni ki ẹ ma a gbe titi ẹyin o fi jade kuro nibẹ naa.

11. Enikẹni ti kò bá si gbà yin, ti kò si gbòrò yin, nigba ti ẹyin ba jade kuro nibẹ, ẹ gbón ekuru eş yin fun ẹrì si wọn. Lootọ ni mo wi fun yin, yoo sà fun Sodomu ati Gomorra loḡo idajo jù fun ilu nla naa lo."

12. Wọn si jade lọ, wọn si waasu ki

awon eniyan le ronupiwada, (Matt 11:1; Luk 9:6.)

13. Won si le opo awon emi esu jade, won si fi ororo kun opo awon ti ara won se alaida, won si mu won lara. (Jms 5:14.)

A be Johanu Onitèbomi lori. (Matt 14:1-12; Luk 9:7-9.)

14. Herodu o ba si gbo nipa re (nitori ti okiki oruko Jesu kan yika): o si wi pe, "Johanu Onitèbomi jinde kuro ninu oku, nitori naa ni ise agbara se nse lati owo re wa."

15. Awon elomiran wi pe, "Elijah ni," sugbon awon miran wi pe, "Woli kan ni, tabi bi okan ninu awon woli." (Matt 16:14; Mk 8:28; Matt 21:11.)

16. Sugbon nigba ti Herodu gbo, o wi pe, "Johanu ni, eni ti mo ti be lori: oun ni o jinde kuro ninu oku." (Luk 3:19.)

17. Herodu tikarare sa ti ranse mu Johanu, o si de e sinu tubu nitori Herodia, aya Filippi arakunrin re: nitori ti o fi se aya.

18. Johanu sa ti wi fun Herodu pe "Ko to fun iwo lati ni aya arakunrin re." (Lef 18:16; 20:21.)

19. Nitori naa ni Herodia se ni i sinu, oun si nfe pa a; sugbon ko le se e:

20. Nitori Herodu beru Johanu, o si mo on ni olooto eniyan ati eni mimo. O si ntoju re. Nigba ti o gbore re, o daamu pupo, sugbon sibe o fi ayo gbore re. (Matt 21:26.)

21. Sugbon aye si sile nigba ti Herodu sase ojo ibi re fun awon ijoye re, awon balogun, ati awon olori ni Galili. (Est 1:3; 2:18; Matt 14:6; Gen 40:20.)

22. Nigba ti omobinrin Herodia si wole, ti o si njo, o mu inu Herodu dun ati awon ti o ba a jokodo, o ba si wi fun omobinrin naa pe, "Beere ohunkohun ti iwo fe lowo mi, emi o si fifun o."

23. O si bura fun un, wi pe, "Ohunkohun ti iwo ba beere lowo mi, emi o si fifun o, titi fi de idameji ijoba mi." (Est 5:3,6; 7:2.)

24. O si jade lo, o wi fun iya re pe, "Kinni ki emi o beere?" Oun si wi pe, "Ori Johanu Onitèbomi."

25. Lojukan naa, o si wole to o ba wa kankan, o beere, wi pe, "Emi nfe ki iwo o fi ori Johanu Onitèbomi fun mi ninu awopoko nisinsinyi."

26. Inu o ba si baje gidigidi: sugbon nitori ibura re, ati nitori awon ti o ba a jokodo po, ko si fe ko fun un.

27. Logan o ba si ran esu kan, o fi ase fun un pe, ki o gbe ori re wa: o si lo, o be Johanu lori ninu tubu.

28. O si gbe ori re wa ninu awopoko, o si fi fun omobinrin naa omobinrin naa si fi fun iya re.

29. Nigba ti awon omo-ehin re si gbo, won wa, won gbe oku re, won si lo te e sinu iboji.

Jesu bo egbedogbon eniyan. (Matt 14:13-21; Luk 9:10-17; Jhn 6:1-13.)

30. Awon aposteli si ko ara won jo sodo Jesu, won si rohin ohun gbogbo ti won ti se ati ti won koni fun un.

31. O si wi fun won pe, "E wa eyin tikararin si ibi iju ni apakan, ki e si sinmi die": nitori opolopo ni awon ti nwa ti won si nlo, won ko tile ri aaye to be ti won iba fi jeun. (Mk 3:20.)

32. Won si ba oko-ojuomi lo si ibi iju awon nikan. (ese 45.)

33. Awon eniyan si ri won nigba ti won nlo, opolopo si mo won, won si sare fi ese rin lo sibe lati ilu gbogbo won si saaju won, won si jumode wa sodo re.

34. Nigba ti Jesu jade, o ri opo eniyan aanu won se e, nitori ti won dabi awon agutan ti ko loluso: o si bere si maa ko won ni ohun pupo: (Matt 9:36.)

35. Nigba ti ojo nso lo awon omo-ehin re to o wa, wi pe, "Ibi iju ni eyi, ojo si lo tan."

36. Ran won lo, ki won le lo si agbegbe ilu, ati si ileto ni ayika ki won le ra ounje fun ara won: nitori ti won ko ni ohun ti won o je."

37. Şugbon o dahun o si wi fun won pe, "E fun won ni ounje," won si wi fun un pe, "Awa o ha lo ra akara igba owó idé ki a si fifun won je?" (2 A.Oba 4:42-44.)

38. O si wi fun won pe, "Işu àkàrà melo ni èyin ni? E lo wò ó." Nigba ti won si mọ, won wipe, "Marun, pelu eja meji." (Matt 15:34; Mk 8:5.)

39. O si wi fun won pe, ki won mu gbogbo won jòkòó ni ègbègbé lori koriko.

40. Won si jòkòó ni ègbègbé lórórún ati láràdóta.

41. Nigba ti o si mu işu àkàrà marun ati eja meji naa, o gbé oju soke o si sure, o si bu işu àkàrà naa, o si fifun awon omọ-ehin rẹ, ki won gbe e kalẹ niwaju won; ati awon eja meji naa ni o pin fun gbogbo won. (Matt 26:26; Mk 14:22; Luk 24:30,31.)

42. Gbogbo won si je, won si yo.

43. Won si ko agbon mejila ti o kún fun àjekù, ati ti eja pelu.

44. Awon ti o si je işu àkàrà naa to iwon ègbèdògbon okunrin.

Jesu rin lori omi okun. (Matt 14:22-32; Jhn 6:15-21.)

45. Lojukan naa ni o si rọ awon omọ-ehin rẹ lati bọ sinu okọ-ojuomi, ki won si şaajú lo si apa keji si Betsaida, nigba ti oun takararẹ tú awon eniyan ká. (eşe 32; Matt 13:35; 24:43.)

46. Nigba ti o si rán won lo tan, o gun oke lo gbadura.

47. Nigba ti alẹ lẹ, okọ si wà laarin okun, oun nikan si wa ni ilẹ.

48. O si ri won pe won nşe laalaa pupọ ni wiwa okọ naa nitori ti afẹfe şe lòdì si won: nigba ti o si di iwon işo kerin oru, o tọ won wa, o nrin lori okun, oun si nfẹ rẹ won kọja.

49. Şugbon nigba ti won ri i, ti o nrin loju omi, won şebí iwin ni, won si kigbe soke:

50. Nitori gbogbo won ni o ri i, ti erù si bà won, şugbon lojukan naa o si

ba won sọrọ, o si wi fun won pe, "E tujuka, Emi ni, e má bẹru." (Matt 9:2.)

51. O si wọ inu okọ-ojuomi pelu won; afẹfe si dá: erù si ba won rékọjá gidigidi ninu ara won, ẹnu si yà won. (eşe 32.)

52. Won kò sá ronu işe iyanu ti işu akara: nitori ti okàn won le. (Mk 8:17,18; 3:5.)

Işe iranşe Jesu ni Genasareti. (Matt 14:34-36.)

53. Nigba ti won si rekojá tan, won de ilẹ awon ara Genasareti, won si sunmọ eti ilẹ. (Jhn 6:24,25.)

54. Bi won si ti njade lati inu okọ-ojuomi naa wá, lojukan naa won si mọ ọn,

55: Won si sare lo si gbogbo igbè-riko yika, won bẹrẹ si maa gbe awon ti ara won şe aláídá wá lori àkète, si ibi ti won gbọ pe o wá.

56. Nibikibi ti o bá si gbe wò, ni ileto gbogbo, tabi ilu nla, tabi àròko, won ngbe olokunrun kalẹ ni igboro, won si bẹ e pe, ki won saa lẹ fi owọ kan işetí aşo rẹ: opolopo bi iye awon ti o fi owọ kan an, ni a mu laradá. (Mk 3:10; Mk 9:20.)

ORI 7.

Adábowó eşin ati ofin atowódowọ awon Ju. (Matt 15:1-20.)

AWON Farisi si pejo sọdọ rẹ, ati awon kan ninu awon akowe ti won ti Jerusalemu wa,

2. Nitori ti won ri omiran ninu awon omọ-ehin rẹ nfi owọ àlmọ jeun, eyiyi ni láiwẹ owọ (Won ká á si eşe.)

3. Nitori awon Farisi, ati gbogbo awon Ju, bi won kò bá wẹ owọ won gidigidi, won ki i jeun, nitori ti won npa ofin atowódowọ awon àgbà mọ. (eşe 5; A.A. 10:14,28; 11:8.)

4. Nigba ti won ba si ti ojà de, bi won kò bá wẹ, won ki i jeun, opolopo ofin atowódowọ miran ni won si tun maa nfiyesi, bi wiwẹ ago, ati ikòkò, ati ohun-elo idẹ, *(ati àkète). (Matt 23:25; Luk 11:39.)

5. Nigba naa ni awon Farisi ati awon akòwé bi i leèrè, wi pe, "Eeşe ti awon omò-ehin rẹ ko rin gégé bi ofin àtòwòdòwò awon àgbà, şugbon won nfi owò àimò jeun?" (eşe 3,8,9,13; Gal 1:4.)

6. O dahun o si wi fun won pe, "Otitò ni Isaiah sòtélè nipa ti èyin agàbàgebè, gège bi o ti kó o pé, 'Awon eniyan yi nfi ètè won bọla fun mi, şugbon okan won jinna si mi. (Isa 29:13.)

7. Şugbon lásán ni won nteriba fun mi, nitori ti won nfi ofin eniyan kọni fun èkó."

8. Nitori ti èyin fi ofin Olurun si apakan, èyin nfiyesi ofin àtòwòdòwò ti eniyan, (bii wiwe ohun-èlò, ati ago, ati irú awon ohun miran pupo be ni èyin nse).

9. O si wi fun won pe, "Èyin ni ogbon ewé ti e fi kọ ofin Olurun silẹ, ki èyin lẹ pa ofin àtòwòdòwò ti yin mó. (eşe 5,8,13.)

10. Mose sa wi pe, "Bowo fun baba ati iyá rẹ, ati Enikeni ti o ba sòrò baba tabi iyá rẹ ni buburu, e je ki o kú ikú rẹ." (Eks 20:12; Deut 5:6; Eks 21:17)

11. Şugbon èyin wi pe, 'Bi eniyan bá wi fun baba tabi iyá rẹ pe, ohunkohun ti iwọ iba fi jèrè lara mi, Korbani ni, (eyiyi ni Efun si Olurun) ó bọ. (Matt 23:18.)

12. Bẹ ni èyin kò si je ki o şe ohunkohun fun baba tabi iyá rẹ mó.

13. Èyin nfi ofin àtòwòdòwò tiyin, ti e fi lele, so ọrọ Olurun di asán; ati ọpọ irú nkan be ni èyin nse." (eşe 5,8,9.)

14. Nigba ti o si pe gbogbo awon eniyan sọdọ rẹ, o wi fun won pe, "E feti si mi olukuluku yin, ki o si ye yin.

15. Ko si ohunkohun ni ode eniyan, ti o wọ inu rẹ lẹ, ti o le sọ o di aláimó," Şugbon awon nkan ti o ti inu rẹ jade, awon wonyi ni nsọ eniyan di aláimó".

16. ** (Eni ti o ba ni eti lati fi gbó ki o gbó.)

(4) * (Awon bibeli atijo miran fi èyi kún tiwon.)

(16) ** Awon Bibeli miran fi èyi kún tiwon.)

17. Nigba ti o si ti ọdọ awon eniyan kuro wọ inu ile, awon omò-ehin rẹ si bi i leèrè ni ti owe naa. (Mk 9:28.)

18. O si wi fun won pe, "Èyin pelu wa ni àimòye tobẹ! Èyin kò kúkú kiyesi pe, ohunkohun ti o wọ inu eniyan lati ode, ko le sọni di aláimó!

19. Nitori ti kò lẹ sinu okan rẹ, şugbon sinu ara, a si ya a jade, (Bayi o so gbogbo ounje di mímó.) (Rom 14:1-12; Kol 2:16; Luk 11:41; A.A. 10:15; 11:9.)

20. O si wi pe, "Eyi ti o ti inu eniyan jade, eyi ni nsọ eniyan di aláimó.

21. Nitori lati inu, ni inu okan eniyan, ni irò buburu ti njade wá, panşaga, àgbèrè, ipaniyan.

22. Olẹ, ojukòkòrò, iwa buburu, itanjẹ, wòbia, ojú buburu, ọrò-òdì igberaga, iwèrè: (Matt 6:23; 20:15.)

23. Lati inu wá ni gbogbo nkan buburu wonyi ti njade, won a si sọ eniyan di aláimó."

Irin àjò Jesu lati Tire de Sidoni, o wo omò-binrin Sirofenikia elẹmi àimó sán. (Matt 15:21-28.)

24. O si dide ti ibẹ kuro, o si lẹ si agbègbè Tire ati Sidoni, o si wọ inu ile kan, kò si fe ki enikeni o mó: şugbon oun kò lẹ fi ara pamó. (Matt 11:21.)

25. Nitori obinrin kan, eni ti omobinrin rẹ kekere ni emi àimó gburo rẹ, o wá, o si wolẹ lẹba eşe rẹ:

26. Griki si ni obinrin naa, Sirofenikia ni orilẹ-ede rẹ; o si be e ki oun ba lẹ lé emi esu naa jade lara omobinrin rẹ.

27. Şugbon Jesu wi fun un pe, "Je ki a kókó fi ounje té awon omò lorun naa: nitori ti kò tọ lati mu ounje awon omò, ki a si fi i fun ajá."

28. O si dahun o si wi fun un pe, "Bẹ ni Oluwa: şugbon awon ajá labẹ tabili paápáa maa nje eerun ti awon omò."

29. O si wi fun un pe, "Nitori ọrọ yi, ma a lẹ; emi esu naa ti jade kuro lara omobinrin rẹ."

30. Nigba ti o si pada wa si ile rẹ, o

ri pe ẹmi ẹsù naa ti jade, ọmọbinrin rẹ si sùn lori àkète.

Jesu mu ki odi fohùn. (Matt 15:29-31.)

31. O si tun lọ kuro ni àgbègbè Tìre ati Sidoni, o wá si òkùn Galìlì laarin àgbègbè Dekapoli.

32. Wọn si mu eniyan kan wá sọdọ rẹ si eti rẹ di, ti o si nkólòlò; wọn si bẹ ẹ pé, ki o gbé ọwọ rẹ lẹ e. (Mk 5:23; Matt 9:32; Luk 11:14.)

33. O mu un kuro laarin ijo eniyan lo si apakan, o si tẹ ika rẹ bọ o ni eti, nigba ti o tutó, o si fi ọwọ tọ o ni ahon; (Mk 8:23.)

34. O si gbe ojú sókè wo òrun, o kédùn, o si wi fun un pe, "Efata." eyi ni, "Iwọ sí." (Mk 6:41; 8:12.)

35. Lojukan naa, eti rẹ si sí, okùn ahon rẹ si tú, o si nsòrọ ketekete. (Isa 35:5,6.)

36. O si pàṣẹ fun wọn pe, ki wọn máṣẹ sọ fun ẹnikẹni: sùgbọni bi o ti npàṣẹ fun wọn to, bẹ ẹ ni wọn si nkókíkí rẹ tó; (Mk 1:44; 5:43.)

37. Enu si yà wọn gidigidi rekoja, wọn wi pe, "O ẹ ohun gbogbo dara-dara: o mu aditi gbọran, o si mu ki odi fohùn."

ORI 8.

Jesu bọ ẹgbaaji eniyan. (Matt 15:32-39.)

NI ọjọ wonyíi nigba ti ijo eniyan pọ gidigidi, ti wọn kò si ni ounjẹ, Jesu pe awọn ọmọ-ẹhin rẹ sọdọ rẹ, o si wi fun wọn pe,

2. "Aanu ijo eniyan nse mi, nitori ti o di ijo mẹtá ni isinsinyíi ti wọn ti wà lẹdọ mi, wọn kò si ni ohun ti wọn o jẹ: (Matt 9:36.)

3. Bi emi bá si ran wọn lọ si ile wọn ni ààwẹ, ààrẹ yoo mu wọn lona: nitori ninu wọn ti ọna jinjin wá."

4. Awọn ọmọ-ẹhin rẹ si da a lohun wi pe, "Bawo ni a o ẹ ri akara to lati fi bọ awọn eniyan wonyíi ni aginju yíi?"

5. O si bi wọn leere, wi pe, "Ìṣù àkàrà melo ni ẹyin ni?" Wọn si wi pe, "Meje." (Mk 6:38.)

6. O si pàṣẹ ki awọn eniyan jókódó ni ilẹ: o si mu ìṣù àkàrà meje naa, o dupe, o bú ú, o si fifun awọn ọmọ-ẹhin rẹ, ki wọn o gbe e kalẹ niwaju wọn: wọn si gbe e kalẹ niwaju awọn eniyan.

7. Wọn si ni ẹja kékèkè diẹ, o si sure, o si ni ki a fi wọn siwaju wọn pelu. (Matt 14:19; Mk 6:41.)

8. Wọn si jẹ, wọn si yó: wọn si ko àjẹkù ti o kù jo, agbọn meje si kún.

9. Awọn ti o jẹ ẹ tó iwọn ẹgbaaji eniyan: o si ran wọn lọ."

10. Lojukan naa, o si wọ ọkọ pelu awọn ọmọ-ẹhin rẹ, o si wá si apa iha *Dalimanuta.

Awọn Farisi bèèrè àmì lẹwọ Jesu. (Matt 16:1-10.)

11. Awọn Farisi si jade wá, wọn bèrẹ si bi i leèrè, wọn nfẹ àmì lati òrun wa lẹwọ rẹ, wọn ndán an wò. (Matt 12:38,39; Luk 11:29; Jhn 6:30.)

12. O si kédùn gidigidi ninu ẹmi rẹ, o si wi pe, "Eeṣe ti iran yíi fi nwá àmì? Lootọ ni mo wi fun yin, Ko si àmì ti a o fifun iran yíi!" (Mk 7:34.)

13. O si fi wọn silẹ o si tun bọ sinu ọkọ rekoja lọ si apa keji.

14. Awọn ọmọ-ẹhin rẹ si gbàgbé lati mu àkàrà lẹwọ, wọn kò si ni ju ìṣù akara kan ninu ọkọ-ojuomi pelu wọn.

15. O si kilọ fun wọn, wi pe, "Ẹ kiyesara, ki ẹ maa sọra nitori iwukara awọn Farisi ati iwukara Herodu." (Luk 12:1; Mk 16:4; 12:13.)

16. Wọn si nba ara wọn ẹ àròyẹ, wi pe, "Nitori ti awa ko mu akara lẹwọ ni."

17. Nigba ti Jesu si mò, o wi fun wọn pe, "Eeṣe ti ẹyin fi nsàròyẹ pe ẹyin ko ni akara lẹwọ? ẹyin kò si ti kiyesi títí di isinsinyíi, ẹ kò si ti moye, ẹ ọkàn yin le ni? (Mk 6:52; Isa 6:9,10.)

18. Ẹyin ni oju ẹ kò si ríran? Ẹyin ni eti ẹ kò si gbọràn? Ẹyin kò si ranti? (Jer 5:21; Hes 12:2.)

19. Nigba ti mo bu ìṣù akara marun

(10) *(Ninu awọn Bibeli atijọ miran a pe e ni 'Magadani' tabi 'Magadala'.)

fún ẹgbẹdogbon eniyan, agbọn melo ni o kún fun ajẹkù ti ẹyin kọjọ?" Wọn si wi fun un pe, "Mejila." (Matt 14:20; Mk 6:43; Luk 9:17; Jhn 6:13.)

20. "Ati nigba isù akara meje laarin ẹgbaaji eniyan, agbọn melo ni o kún fun ajẹkù ti ẹyin kọjọ?" Wọn si wi pe, "Meje." (esẹ 6-9; Matt 15:37.)

21. O si wi fun wọn pe, "Eeha ti ẹ ti kò fi ye yin?" (Mk 6:52.)

Jesu wo afoju eti odò Betisaida sà.

22. O si wá si Betisaida; wọn si mu afójú kan wá sọdọ rẹ, wọn si bẹ ẹ pe, ki o fi ọwọ kan an. (Matt 11:21; Mk 6:45; Luk 9:10.)

23. O si mu afójú naa lówọ, o si fa a jade lọ sehin ilú; nigba ti o si tutọ si i loju, ti o si gbe ọwọ rẹ le e, o bi i leèrè bi o ri ohunkohun. (Mk 7:33; 5:23.)

24. O si wòkè, o si wi pe, "Mo ri awọn eniyan dabi igi, wọn nrin."

25. Lẹhin eyi o si tún fi ọwọ kàn an loju, o si mu ki o wòkè: o si sà, o si ri gbogbo eniyan gbangba.

26. O si rán an pada lọ si ilé rẹ, wi pe, "Máse lọ si ilú, ki o má si sọ ọ fun ẹnìkẹni ni ilú!" (Matt 8:4.)

Peteru sọ iru eni ti Jesu jẹ. (Matt 16:13-20; Luk 9:18-21.)

27. Jesu si jade, ati awọn ọmọ-ẹhin rẹ lọ si awọn ileto Kesarea Filippi: O si bi awọn ọmọ-ẹhin rẹ leèrè lónà o wi fun wọn pe, "Tani awọn eniyan nfi mi pe?" (Jhn 6:66-69.)

28. Wọn si dahun wi pe, "Johanu Onitẹbomt: elomiran si wi pe Elija; sugbọn awọn elomiran wi pe, ọkan ninu awọn woli." (Mk 6:14.)

29. O si bi wọn pe, "Sugbọn tani ẹyin nfi mi pe?" Peteru si dahun o si wi fun un pe, "Iwọ ni Kristi naa!" (Jhn 6:69; 11:27.)

30. O si kilọ fun wọn pe, ki wọn máse sọrọ oun fun ẹnìkan. (Mk 9:9.)

Jesu sotele nipa ikú, ajinde ati Ipa-dabo leekeji. (Matt 16:21-28; Luk 9:22-27.)

31. O si bẹrẹ si i kọ wọn, pe

Ọmọ-eniyan kò lè ẹai má jiya ohun pupọ, a o si kọ ọ lati ọdọ awọn alágbà ati awọn olori alufa, ati awọn akowe a o si pa a, lẹhin ijo mefa yoo si jinde.

32. O si sọ ọrọ naa láifibò. Peteru si mu un, o bẹrẹ si i ba a wi. (Jhn 18:20.)

33. Sugbọn o yipada o si wo awọn ọmọ-ẹhin rẹ, o si ba Peteru wi, o ni, "Kuro lẹhin mi, Satani: nitori iwọ kò ro ohun ti Ọlorun bikoşe ohun ti eniyan." (Matt 4:10.)

34. O si pe ijo eniyan sọdọ rẹ, pelu awọn ọmọ-ẹhin rẹ, o wi fun wọn pe, "Bi ẹnìkẹni ba fẹ tọ mi lẹhin, ki o sẹ ara rẹ, ki o si gbe agbebebu rẹ, ki o si maa tọ mi lẹhin. (Matt 10:38; Luk 14:27.)

35. Nitori ẹnìkẹni ti o ba fẹ gba ọkàn rẹ là, yoo sọ ọ nu: sugbọn ẹnìkẹni ti o ba sọ ọkàn rẹ nu nitori mi ati nitori ihin-rere, oun naa ni yoo gba a là. (Matt 10:39; Luk 17:33; Jhn 12:25.)

36. Nitori pe èrè kinni fun eniyan, bi o jere gbogbo ayé, ti o si sọ ọkàn rẹ nù?

37. Tabi kinni eniyan iba fi ẹ pàsi-pàrọ ọkàn rẹ?

38. Nitori ẹnìkẹni ti o ba tiju mi, ati ọrọ mi, ni iran paṣaga ati elẹşe yi, oun naa pelu ni Ọmọ-eniyan yoo tiju rẹ, nigba ti o ba dé ninu ogo Baba rẹ pelu awọn angeli mimọ." (Matt 10:33; Luk 12:9; Matt 8:20; Mk 13:26.)

ORI 9.

O si wi fun wọn pe, "Lootọ ni mo wi fun yin, Elomiran wà ninu awọn ti o duro nihinyi, ti ki yoo tọ iku wò, titi wọn o fi ri ti ijoba Ọlorun yoo fi de pelu agbara." (Matt 24:30; 25:31; Mk 13:30; Luk 22:18.)

Ori oke Iparada. (Matt 17:1-8; Luk 9:28-36.)

2. Lẹhin ijo mefa Jesu si mu Peteru, ati Jemisi, ati Johanu, o si mu wọn lọ sori oke giga ni apakan awọn nikan: ara rẹ si yipada niwaju wọn. (Mk 5:37; 13:3)

3. Aşọ rẹ si di dídán, o si funfun gi-

digidi; afoşo kan ni ayé kò lè fọ aşo fun bi iru rẹ. (Matt 28:3.)

4. Elijah pẹlu Mose si farahàn fun wọn: wọn si nba Jesu sọrọ.

5. Peteru si dahun o si wi fun Jesu pe, "Olukoni, o dara fun wa lati maa gbe ihinyi: si je ki a pa agọ meta, okan fun o, ati okan fun Mose, ati okan fun Elijah!" (Matt 23:7.)

6. Oun kò sá mò eyi ti ịba wi; nitori ẹrù ba wọn gidigidi.

7. Ikuukuu kan si wá, o siji bọ wọn; ohun kan si ti inu ikuukuu naa wá, o ni, "Eyi yi ni ayanfẹ Omọ mi: ẹ maa gbọ tirẹ." (2 Pet 1:17,18; Mk 1:11.)

8. Lojiji, nigba ti wọn si wo yika, wọn ko si ri ẹnikan mó, bikoşe Jesu nikan pẹlu ara wọn.

9. Bi wọn si ti nti ori oke sọkalẹ, o pàşẹ fun wọn pe, ki wọn máşẹ sọ ohun ti wọn ri fun ẹnikan, bikoşe igba ti Omọ-eniyan bá ti jinde kuro ninu okú. (Mk 5:43; 7:36; 8:30.)

10. Wọn si fi ọrọ naa pamọ sinu ara wọn, wọn si nbi ara wọn leèrè, kinni ajinde kuro ninu okú jẹ.

11. Wọn si bi i leere, wi pe, "Eeşẹ ti awọn akowe fi nwi pe, Elijah ni yoo kókọ de?" (Matt 11:14.)

12. O si dahun o si wi fun wọn pé, "Lootọ, ni Elijah yoo kókọ dé, yoo si mu nkan gbogbo pada bọ sipo ati gege bi a ti kowe rẹ nipa ti Omọ-eniyan pé, kò le şai má jiya ohun pupọ, ati pe a o si kọ ọ silẹ (Psm 22:6; Luk 23:11; Filp 2:7; Mal 3:23.)

13. Şugbọn mo wi fun yin pe, Elijah ti de ná, wọn si ti şe ohunkohun ti o wù wọn si i, gege bi a ti kowe nipa rẹ." (Matt 11:14; Luk 1:17; 1 A.Ọba 19:2,10.)

Jesu wo omokunrin eleme esu san.
(Matt 17:14-21; Luk 9:37-43.)

14. Nigba ti wọn si de ọdọ awọn omọ-ehin rẹ, wọn ri ijo eniyan pupọ lodọ wọn, awọn akowe si nbi wọn leere ọràn.

15. Lọgán nigba ti gbogbo eniyan si ri i, ẹnu si ya wọn gidigidi, wọn si sare to ọ, wọn nki i. (Mk 14:33; 16:5,6.)

16. O si bi awọn akowe, wi pe, "Kinni ẹyin nbèrè lowo wọn?"

17. Okan ninu ijo eniyan naa si dahun, wi pe, "Olukoni, mo mu omọ mi ti o ni odi ẹmí to ọ wá;

18. Nibikibi ti o ba gbé si mu un, a si maa ná án tantàn: oun a si maa yọ ifó-fódó lẹnu, a si maa pahin-keke, a si maa dákú; mo si sọ fun awọn omọ-ehin rẹ, ki wọn le e jade; wọn kò si lè şe é."

19. O si dá wọn lóhùn, o si wi pe, "Iran alaigbagbo yi, emi o ti ba yin gbé pé to? Emi o si ti mu suuru fun yin pé to? E mu un-wa sọdọ mi."

20. Wọn si mu un wá sọdọ rẹ: nigba ti o si ri i, lojukan naa ẹmí naa ná án tantàn; o si şubu lulẹ o si nfi ara yilẹ o si nyọ ifódó lẹnu. (Mk 1:26.)

21. O si bi baba rẹ leere, wi pe, "O ti pé to ti eyi ti de si i?" O si wi pe, "Lati kekere ni.

22. Nigbakugba ni o si maa ngbe e sọ sinu iná, ati sinu omi, lati pa a run: şugbọn bi iwọ bá lè şe ohunkohun, şaanu fun wa, ki o si ràn wa lowo."

23. Jesu si wi fun un pe, "Bi iwọ ba le gbàgbọ: ohun gbogbo ni o şeeşẹ fun ẹni ti o bá gbàgbọ!" (Mk 11:13; Luk 17:6; Jhn 11:40.)

24. Lojukan naa baba omọ naa kigbe ni ohun rara, o si fi omije wi pe, "Oluwa, mo gbàgbọ; ran àigbàgbọ mi lowo!"

25. Nigba ti Jesu si ri pe ijo eniyan nsare wojo pọ, o bá ẹmí aimọ naa wi, o wi fun un pe, "Iwọ odi ati adití ẹmí, mo pàşẹ fun o, jade lara rẹ, ki iwọ má şe wo inu rẹ mó." (eşẹ 15.)

26. Oun si kigbe soke, ó si ná án tantàn, o si jade lara rẹ: omọ naa si dabi ẹni ti ó kú; to beẹ ti ọpọlọpọ fi wí pe, "Ó kú."

27. Şugbọn Jesu mu un lowo, o si fa a soke; oun si dide.

28. Nigba ti o si wo ile, awọn omọ-ehin rẹ bi i leèrè níkókọ wi pe,

"Eeşe ti awa kò fi lè lée jade?" (Mk 7:17.)

29. O si wi fun wọn pe, "Iru eyi kò lè ti ipa ohun kan jade, bikoşe nipa adura *(ati aawẹ)" (Mk 11:22,23.)

Jesu sọ nipa iku ati ajinde rẹ. (Matt 17:22-23; Luk 9:43-45.)

30. Wọn si ti ibe kuro, wọn si koja laarin Galili; oun kò si fẹ ki enikeni mọ.

31. Nitori o kọ awọn omọ-ẹhin rẹ, o si wi fun wọn pe, "A o fi Omọ-eniyan le awọn eniyan lówọ wọn o si pa á; lẹhin igba ti a ba si pa á tán, yoo jinde ni ijo keta." (Matt 16:21; Mk 8:31.)

32. Şugbọn ọrọ naa kò yé wọn, ẹrù si bà wọn lati bi i leere. (Jhn 12:16.)

Iwaasu lori iwà irẹlẹ. (Matt 18:1-5; Luk 9:46-48.)

33. O si wa si Kapernaumu: nigba ti o si wà ninu ile o bi wọn leere, wi pe "Kinni ohun ti ẹyin nba ara yin jiyàn si lónà?"

34. Şugbọn wọn dáké: nitori wọn ti nba ara wọn jiyàn pe, tani ẹni ti o pòjù. (Luk 22:24.)

35. O si jókódó o si pe awọn mejila naa, o wi fun wọn pe, "Bi enikeni ba nfẹ se ẹni iwájú, oun naa ni yoo se eni ikẹhin gbogbo wọn, ati iranşe gbogbo wọn." (Matt 20:26,27; Mk 10:43; Luk 22:26.)

36. O si mu omọ kekere kan, o fi i saarin wọn; nigba ti o si gbe e si apa rẹ o wi fun wọn pe, (Mk 10:16; 9:37; Matt 10:40; Jhn 12:44; 13:20.)

37. "Enikeni ti o ba gba ọkan ninu iru awọn omọ kekere wonyii lorukọ mi, o gbà mi, enikeni ti o ba si gbà mi, ki i se emi ni o gbà, şugbọn o gba ẹni ti o ran mi."

38. Johanu si da a lohun wi pe, "Olukoni, awa ri enikan nfi orukọ rẹ lé awọn emi ẹşù jade, *(oun kò si tò wa lẹhin): awa si da a lẹkun, nitori ti kò tò wá lẹhin. (Num 11:27-29.)

(29) *(Awọn Bibeli atijo miran fi eyi kun tiwọn.)

(38) *(Awọn Bibeli atijo miran fi eyi kun tiwọn.)

39. Jesu si wi pe, "E máşe da a lẹkun mọ: nitori kò si enikan ti yoo se işe agbara lorukọ mi, ti o le yara sọ ibi si mi.

40. Nitori ẹni ti kò ba kọ ojú ijà si wa, o wà ni ihà tiwa. (Matt 12:30; Luk 11:23.)

41. Nitori enikeni ti o ba fi ago omi fun yin mu lorukọ mi, nitori ti ẹyin jẹ ti Kristi, lootọ ni mo wi fun yin, oun ki yoo padanu ẹrẹ rẹ bi o ti wu ki o ri. (Matt 10:42.)

42. Enikeni ti o bá si mu ki ikan ninu awọn kekere wonyii ti o gbà mi gbọ kọşe, o sà fun un ki a sọ ọlọ nla mọ ọn lórùn, ki a si sọ ọ sinu omi okun. (Luk 17:1,2; 1 Kor 8:12.)

43. Bi ọwọ rẹ ba si mu ọ kọşe, ge e kuro: o sà fun ọ ki o se agéwọ lẹ si ibi iyè, jù kí o ni ọwọ mejeeji ki o lẹ si ọrun-apadi, sinu iná ajóókú. (Matt 5:29,30; 5:22; 25:41.)

44. *(Nibiti kokoro wọn kii kú, ti iná naa ki i kú).

45. Bi ẹşe rẹ ba si mu ọ kọşe, ge e kuro: o sà fun ọ ki o se agéşe lẹ si ibi iyè, jù kí o ni ẹşe mejeeji ki a gbe o sọ si ọrun-apadi, sinu iná ajóókú. (Matt 5:22.)

46. *(Nibi ti kòkòrò wọn kii kú, ti iná naa ki i si kú).

47. Bi oju rẹ ba si mu ọ kọşe, yọ ọ jade: o sà fun ọ ki o lẹ si ijoba Ọlorun ni olojukan, jù kí o ni oju mejeeji, ki a gbé ọ sọ sinu iná ọrun-apadi. (Matt 5:29.)

48. Nibi ti kòkòrò wọn kii kú, ti iná kii si kú. (Isa 66:24.)

49. Nitori pe olukuluku ni a o fi iná dùn; *(ati gbogbo ẹbọ ni a o si fi iyọ dùn). (Lef 2:13.)

50. Iyọ dara: şugbọn bi iyọ ba sọ agbara rẹ nù, kinni ẹ o fi mu un dùn? Ẹ ní iyọ ninu ara yin, ki ẹ si ma a wà ni alaafia laarin ara yin." (Matt 5:13; Luk 14:34,35; Kol 4:6; Rom 12:18; 1 Tess 5:13.)

(44,46,49) *(Awọn Bibeli atijo miran fi eyi kun ti wọn.)

ORI 10.

Jesu lẹ si Judea.

O si dide kuro nibẹ, o si wa si agbègbè Judea niha oke odo Jordani: awon eniyan si tun tò ọ wa; bi iṣe rẹ ti ri, o si tun nkọ won. (Matt 19:1; Jhn 10:40; 11:7.)

Jesu kọni nipa igbeyawo. (Matt 19:3-12.)

2. Awon Farisi si to ọ wá, won ndan an wo, won si bi i leere, wi pe, "O ha to fun okunrin ki o fi aya rẹ silẹ?"

3. O si dahun o si wi fun won pe, "Aṣe kinni Mose pa fun yin?"

4. Won si wi pe, "Mose yonda fun wa lati kọ iwé ikosilẹ fun un, ki a si fi i silẹ." (Deut 24:1-4; Matt 5:31; 19:7.)

5. Jesu si dá won lóhùn, o si wi fun won pe, "Nitori lile àyà yin ni o ṣe kọ iru ofin yi fun yin.

6. Ṣugbọn lati igbà ti ayé ti ṣẹ, Olurun dá won ni akọ ati abo. (Gen 1:27; 5:2.)

7. Nitori eyi ni okunrin yoo ṣe fi baba ati iya rẹ silẹ ti yoo si faramo aya rẹ. (Gen 2:24; 1 Kor 6:16.)

8. Awon mejeji a si di ara kan. Nitori naa won kii ṣe meji mó, bikoṣe ara kan.

9. Nitori naa ohun ti Olurun bá so ṣokan, ki eniyan máṣe yà won!"

10. Awon omọ-ẹhin rẹ si tun bi i leere ọràn kannaa ninu ilẹ.

11. O si wi fun won pe, "Enikeni ti o bá fi aya rẹ silẹ, ti o ba si gbe omiran ni iyawo, o ṣe paṣaga si i. (Matt 5:32; Luk 16:18; Rom 7:3; 1 Kor 7:10,11.)

12. Bi obinrin kan bá si fi okọ rẹ silẹ, ti a ba si gbe e ni iyawo fun ẹlomiran, o ṣe paṣaga." (Matt 5:32.)

Jesu sùre fun awon omọ-owó. (Matt 19:13-15; Luk 18:15-17.)

13. Won si gbe awon omọ-owó tò ọ wá, ki o lẹ fi owó tò won: awon omọ-ẹhin rẹ si ba awon ti o gbe won wá wí.

14. Ṣugbọn nigba ti Jesu ri i, inu bi i, o si wi fun won pe, "E jẹ ki awon omọ

kekere wá sọdọ mi, ẹ má si ṣe dá won lẹkun: nitori ti irú won ni ijoba Olurun.

15. Lootọ ni mo wi fun yin, Enikeni ti kò bá gba ijoba Olurun bi omọ kekere, ki yoo lẹ wọ inu rẹ bi o ti wu ki o ri." (Matt 18:3; 1 Kor 14:20; 1 Pet 2:2.)

16. O si gbe won si apá rẹ, o gbe owó rẹ le won, o si sure fun won. (Mk 9:36.)

Odomokunrin olórò, ati ewu ti o wa ninu ọrò. (Matt 19:16-30; Luk 18:18-30.)

17. Bi o si ti njade bo si ọnà, enikan sare tò ọ wá, o si kunlẹ fun un o bii leere, wi pe, "Olukoni rere, kinni emi o ṣe ti emi o fi lẹ jogun iyè aini-pekun?" (Mk 1:40; Luk 10:25; Ef 1:18.)

18. Jesu si wi fun un pe, "Eeṣe ti iwọ fi npe mi ni eni rere? Eni rere kan kò si bikoṣe enikan, eyiyi ni Olurun.

19. Iwọ saa mó ofin: 'Máṣe ṣe paṣaga, Máṣe paniyan, máṣe jale, máṣe jẹri èké, máṣe rẹniṣe, Bòwò fun Baba ati iya rẹ!'" (Eks 20:12-16; Deut 5:16-20.)

20. O si dahun o si wi fun un pe, "Olukoni, gbogbo nkan wonyi ni emi ti nkiyesi lati igbà èwe mi wá."

21. Nigba naa ni Jesu si wò ó, o fẹran rẹ, o si wi fun un pe, "Ohun kan ló kù ọ kù: lẹ ta ohunkohun ti o ni ki o fifun awon talaka, iwọ o si ni iṣura ni ọrun: si wá, *(gbe agbelebu), ki o si ma a to mi lẹhin." (Matt 6:20; Luk 12:33.)

22. Inu rẹ si bàjẹ si ọrò naa, o si jade lẹ ni ibanujẹ: nitori ti o ni ọrò pupọ.

23. Jesu si wò yíkà, ọ si wi fun awon omọ-ẹhin rẹ pe, "Yoo ti soro tò fun awon ti o ni ọrò lati wọ ijoba Olurun."

24. Enu si ya awon omọ-ẹhin rẹ si ọrò rẹ, ṣugbọn Jesu si tun dahun wi fun won pe, "Eyin omọ, yoo ti soro to fun awon ti o gbẹkẹle ọrò lati wọ ijoba

(21) *(Awon bibeli miran fi eyi kun tiwon.)

Qlorun.” (Psm 52:7; 62:10; 1 Tim 6:17.)

25. O rorun fun rakunmi lati wò ojú abéré jù fun qlórò lati wò ijòba Qlorun ló.”

26. Enu si ya wòn rekoja, wòn si ba ara wòn sò wi pe, “Njè tani o ha le là?”

27. Jesu si wo wòn ó wí pé, “Eniyan ni eyi kò lè seése fun, şugbon ki i şe fun Qlorun: nitori ohun gbogbo ni o seése fun Qlorun.” (Jer 32:17; Gen 18:14; Luk 1:37.)

28. Nigba naa ni Peteru bèrè si wi fun un pe, “Wo o, awa ti fi gbogbo nkan silè awa si ti tọ ọ lèhin.” (Matt 4:20-22.)

29. Jesu si dahun, o wi pe, “Lootọ ni mo wi fun yin, ko si ẹni ti o fi ilé silè, tabi arakunrin, tabi arabinrin, tabi baba, tabi iya, tabi aya, tabi ọmọ, tabi ilẹ, nitori mi, ati nitori ihinrere, (Matt 6:33.)

30. Şugbon ni isinsinyi ni ayé yi oun o si gba ọgọgorun, ilé ati arakunrin, ati arabinrin, ati iyá, ati ọmọ, ati ilẹ, pẹlu inunibini, ati ni igbe-ayé ti nbọ iyé ainipekun,

31. Şugbon ọpọ awon ti o şiwájú ni yoo kẹhin; awon ti o kẹhin ni yoo si şiwájú.” (Matt 20:16; Luk 13:30.)

Jesu tun so nipa ikú ati ajinde Rẹ. (Matt 20:17-19; Luk 18:31-34.)

32. Won si wà ni ọna, won ngoke ló si Jerusalemu Jesu si nlọ niwaju won: ẹnụ si yà won; bi won si ti ntọ ọ lèhin, ẹrù ba won. O si tun mu awon mejila, o bèrè si i sọ gbogbo ohun ti a o şe si i fun won. (Mk 8:31; 9:31; Luk 9:22.)

33. Wi pe, “Sá wò ó, awa ngoke ló si Jerusalemu, a o si fi Ọmọ-eniyan lé awon olori alufa, ati awon akowe lówó, won o si da a lẹbi ikú, won o si fi i le awon Keferi lówó.

34. Won o si fi i şe eléyà, won o si na án, won o si tutọ si i lara, won o si pa a: ni ọjó kẹta yoo si jinde.” (Matt 26:67; 27:30; Mk 14:65.)

Ilépa Jemisi ati Johanu. (Matt 20:20-28.)

35. Jemisi ati Johanu awon ọmọ Sebede si wá sọdọ rẹ, wi pe, “Olukoni awa nfe ki iwọ o şe ohunkohun ti awa bá bèrè lówó rẹ fun wa.”

36. O si bi won leèrè pe, “Kinni ẹyin nfe ki emi şe fun yin?”

37. Won si wi fun un pe, “Fifun wa ki awa lè jókódó, ọkan ni ọwó ọtún rẹ, ati ọkan ni ọwó ọ̀sì rẹ, ninu ogo rẹ!” (Matt 19:28; Luk 22:30.)

38. Şugbon Jesu wi fun won pe, “Ẹyin ko mọ ohun ti ẹyin nbèrè; ẹyin lè mu ago ti emi yoo mu? Tabi ki a fi baptisimu ti a fi baptisi mi baptisi yin?” (Luk 12:50; Jhn 18:11.)

39. Won si wi fun un pe, “Awa lè şe e.” Jesu si wi fun won pe, “Lootọ ni ẹyin o mu ago ti emi yoo mu, ati baptisimu ti a o fi baptisi mi ni a o fi baptisi yin: (A.A. 12:2; Ifh 1:9; 10:41; Luk 22:25-27.)

40. Şugbon lati jókódó ni ọwó ọtún mi ati ni ọwó ọ̀sì mi ki i şe ti emi lati fi funni: bikoşe fun awon ẹni ti a ti pèsè rẹ silè fun.”

41. Nigba ti awon mewa iyoku gbó, won bèrè si binu si Jemisi ati Johanu.

42. Şugbon Jesu pè won sọdọ rẹ, o si wi fun won pe, Ẹyin mọ pe, awon ti a nkà si olori awon Keferi, a maa lo ipá lori won: ati awon ẹni-nla won a maa fi ọla tẹri won ba.

43. Şugbon ki yoo ri beẹ laarin yin: şugbon ẹnikení ti o ba fẹ tobi laarin yin, oun ni yoo şe iranşe yin: (Matt 9:35.)

44. Ati ẹnikení ninu yin ti o bá fẹ şe olori, oun ni yoo şe ọmọ-òdọ gbogbo yin.

45. Nitori Ọmọ-eniyan tikalare wá kii şe ki a baa lè şe iranşe fun un, bikoşe lati ma a şe iranşe funni, ati lati fi ọkan rẹ şe irápadà ọpolopo eniyan.” (Jhn 13:14; 1 Tim 2:5,6.)

Jesu laju Bartimeu. (Matt 20:29-34; Luk 18:35-43.)

46. Won si wa si Jeriko; bi o si ti

njade kuro ni Jeriko pèlu awon omọ-
èhin rẹ, ati òpò awon eniyan, Barti-
meu afoju, omọ Timeu, jókòó lẹba
òná, o nşagbe.

47. Nigba ti o gbọ pe, Jesu ti Na-
sareti ni, o bèrẹ si i kigbe lóhùn rara,
wi pe, "Jesu, iwọ Omọ Dafidi, şàánú
fun mi!" (Matt 9:27.)

48. Opolopo si ba a wi pe, ki o pa
enu rẹ mọ, şugbon oun si kigbe si i ju
bẹẹ lọ pe, "Iwọ Omọ Dafidi, şàánú
fun mi!"

49. Jesu si dẹşẹ duro, o si pàşẹ pe ki
a pẹ e wá." Wọn si pe afoju naa wọn
wi fun un pe, "Tujuka, dide, o npe o!"

50. O si bọ ewu rẹ sonu, o dide, o si
tọ Jesu wá.

51. Jesu si dáhùn o si wi fun un pe,
"Kinni iwọ nfẹ ki emi şe fun o?" afoju
naa si wi fun pé, "Rabbi jẹ ki emi o
ríran." (Jhn 20:16; Matt 23:7.)

52. Jesu si wi fun un pe, "Maa lọ,
igbagbo rẹ mu o larada." Lojukan
naa, o si ríran, o si tọ Jesu lẹhin ni òná.
(Matt 9:22; Mk 5:34; Luk 7:50; 8:48;
17:19.)

ORI 11.

Jesu gun Ketekete wo Jerusalemu.
(Matt 21:1-11; Luk 19:29-44; Jhn
12:12-19.)

NIGBA ti wọn si sunmọ eti Jeru-
salemu, leti Betfage ati Betani, ni
òkè Olifi, ó rán meji ninu awon
omọ-èhin rẹ, (Matt 21,17.)

2. O si wi fun wọn pe, "E lọ si ileto
ti o koju si yin: ní kété bi èyin ti nwọ
inu rẹ lọ, èyin o si ri omọ ketekete kan
ti a so, ti enikeni kò gùn rí; ẹ tu u, ki ẹ
si fà á wá!

3. Bi enikeni bá si wi fun yin pe,
'Eeşẹ ti èyin fi nşe eyi?' ẹ wi pe,
'Oluwa nfẹ lò ó, oun yoo si ran an
padà bọ sihinyi ní kiakia'."

4. Wọn si mu òná wọn pòn, wọn ri
omọ ketekete naa ti a so ni enu-òná
lode ni ita gbangba; wọn si tú u. (Mk
14:16.)

5. Awon kan ninu awon ti o duro

nibẹ wi fun wọn pe, "Kinni èyin nşe, ti
ẹ fi ntu omọ ketekete?"

6. Wọn si wi fun wọn gege bi Jesu ti
wi fun wọn; wọn si jẹ kí wọn o lọ.

7. Wọn si fa omọ ketekete naa tọ
Jesu wa, wọn si tẹ aşọ wọn si èhin rẹ;
oun si jókòó lori rẹ.

8. Awon pupọ si tẹ aşọ wọn si òná:
ati awon miran şe ẹka igi, wọn si tẹ
wọn si òná.

9. Ati awon ti nlọ niwaju, ati awon ti
nbọ lẹhin, nkigbe wi pe, "Hosanna;
Olubukun ni eni ti o nbówá loruko
Oluwa. (Psm 118:26; Matt 23:39.)

10. Olubukun ni ijoba ti nbówá,
ijoba Dafidi, baba wa: Hosanna loke
òrun!"

11. Jesu si wọ Jerusalemu, ati
tempili. Nigba ti o si wò ohun gbogbo
yika, alẹ saa ti lẹ tán, o si jade lọ si
Betani pèlu awon mejila. (Matt 21:10;
11:17.)

Igi òpòtọ ti kò sẹso. (Matt 21:18-22.)

12. Ni ijọ keji, nigba ti wọn ti Bẹtani
jade, ebi si pa a: (Luk 13:6-9.)

13. O si ri igi òpòtọ kan ni okere ti o
ni ewe, o wá, boya oun lè ri ohun kan
lori rẹ: nigba ti o si wá si idi rẹ, ko ri
ohun kan bikoşe ewé; nitori àkókò èso
opoto kòl tũ tó.

14. Jesu si dahun o si wi fun un pe,
"Ki enikeni má jẹ èso lori rẹ mọ titi
lae!" Awon omọ-èhin rẹ si gbọ o.

**Jesu wẹ inu Tempili mọ lẹẹkẹjì. (Matt
21:12-17; Luk 19:45-48; Jhn 2:13
-22.)**

15. Wọn si wa si Jerusalemu: Jesu si
wọ inu tempili lọ, o bèrẹ si le awon ti
ntà ati awon ti nrà ni tempili jade, o si
tari tabili awon onipàşiparò owọ dānù,
ati ijókòó awon ti nta eyelé.

16. Ko si jẹ ki enikeni gbé ohun-èlò
koja laarin tempili.

17. O si nkoni, o nwi fun wọn pe,
"A kò ti kowe rẹ pe, 'Ile adura ni a o
maa pe ile mi fun gbogbo orile-ede'?
Şugbon èyin ti sọ o di ihò awon
qlòşà!" (Isa 56:7; Jer 7:11.)

18. Awọn akowe ati awọn olori alufa si gbọ, wọn si nwa ona bi wọn o ti se pa a run: nitori wọn bẹrù rẹ, nitori enu ya gbogbo ijo eniyan si èkò rẹ. (Matt 21:46; 7:28; Mk 1:22; Luk 4:32.)

19. Nigba ti alẹ si lẹ, wọn jade kuro ni ilú.

Agbára igbàgbò.

20. Bi wọn si ti nkoja lọ lowuro, wọn ri igi ọpọtọ naa bi o ti gbẹ ti gbò-ngbò ti gbòngbò. (Matt 21:19.)

21. Peteru si ranti, o wi fun un pe, "Rabbi, wo bi igi ọpọtọ ti iwọ fi bú ti gbẹ!" (Matt 23:7.)

22. Jesu si dahun o si wi fun wọn pe, "E ní igbagbọ si Ọlọrun! (Matt 17:20.)

23. Lootọ ni mo wi fun yin, Enikeni ti o ba wi fun òkè yí pe, 'Sidií ki o si bó sinu òkun!' ti kò bá si ùyemeji ni ọkàn rẹ, şugbọn ti o ba gbagbọ pe ohun ti oun wi yoo se, yoo ri beẹ fun un. (Matt 21:21; Luk 17:6.)

24. Nitori naa mo wi fun yin, ohunkohun ti eyin bá tọrọ nigba ti e ba gbadura, e gbagbọ pe e ti ri wọn gbà, yoo si ri beẹ fun yin. (Matt 7:7; Jhn 14:13,14. 15:7; 16:23, 24; Jms 1:5,6.)

25. Nigba ti eyin ba si duro ti e ngbadura, e dariji, bi eyin ba ni ohunkohun si enikeni: ki Baba yin ti nbẹ ni ọrun baa lẹ dari eṣe yin jì yin pẹlu." (Matt 6:14,15; Kol 3:13.)

26. *("Şugbọn bi eyin kò bá dariji, Baba yin ti nbẹ ni ọrun ki yoo si dari eṣe yin jì yin.")

Ipenija lori àṣe Kristi. (Matt 21:23-27; Luk 20:1-8.)

27. Wọn si tun wá si Jerusalemu: bi o si ti nrin kiri ni tempili, awọn olori, alufáà ati awọn akowé, ati awọn alàgbà, tò ọ wá,

28. Wọn si wi fun un pe, "Àṣe wo ni o fi nse nkan wonyii? Tani o si fun ọ ni àṣe yii lati ma a se nkan wonyii?"

29. Jesu si dahun o si wi fun wọn pé,

"Emi o bi eyin leere ọrọ kan, ki e si da mi lóhùn, emi o si sọ fun yin àṣe ti emi fi nse nkan wonyii.

30. Baptisimu Johanu lati ọrun wá ni, tabi lati ọdọ eniyan? E dá mi lóhùn."

31. Wọn si bá ara wọn gbero, wi pe, "Bi awa bá wi pe, 'Lati ọrun wa ni', oun o wi pe, 'Eetise ti eyin kò fi gba a gbọ?'"

32. Şugbọn bi awa bá wi pe, 'Lati ọdọ eniyan?' - Wọn bẹrù awọn eniyan: nitori gbogbo eniyan ka Johanu si woli nitootọ. (Matt 14:5.)

33. Wọn si dahun wi fun Jesu pe, "Awa kò mò." Jesu si dahùn wi fun wọn pe, "Emi ki yoo si wi fun yin àṣe ti emi fi nse nkan wonyii."

ORI 12.

Owe awọn olùşógbà buburu. (Matt 21:33-46; Luk 20:9-19.)

O si bẹrẹ si fi owe bá wọn sọrọ pe, "Okunrin kan gbin ọgbà àjàrà kan, o si sọgbà yi i ká, o si wa ibi ifuntí waini, o si kọ ile- isọ, si i, o si fi se àgbàtọjú fun awọn olùşógbà, o si lọ si irin-àjò. (Isa 5:1-7.)

2. Nigba ti o si di àkókò, o rán ọmọ-òdò rẹ kan si awọn olùşógbà naa, ki o le gba ninu èso ọgbà àjàrà naa lọwọ awọn olùşógbà.

3. Wọn si mu un, wọn lù u, wọn si rán an pada lọwọ ọfọ.

4. O si tún rán ọmọ-òdò miran si wọn, oun ni wọn si sọ okuta lù, wọn şa a lógbé lori, wọn si ran an lọ ni itijú.

5. O si tun rán omiran; eyiyii ni wọn si pa: ati ọpọ miran, wọn lù omiran, wọn si pa omiran.

6. Şugbọn o ku ọmọ rẹ kan ti o ni, ti i se ayanfẹ rẹ, o si ran an si wọn pẹlu nikehin, o wi pe, 'Wọn o se ojusaju fun ọmọ mi.' (Heb 1:1-3.)

7. Şugbọn awọn olùşógbà wonyii wi fun ara wọn pe, 'Eyi ni arolé; e wá, e je ki a pa a, ogun rẹ yoo si je tiwa.'

8. Wọn si mu un, wọn pa a, wọn si wọ ọ jade kuro ninu ọgbà àjàrà naa.

(26) *(Awọn Bibeli atijọ miran fi eyi kun tiwọn.)

9. Njẹ kinni oluwa oḡbà àjàrà naa yoo ẹ? Oun o wá, yoo si pa awon oluṣoḡbà naa run, yoo si fi oḡbà àjàrà rẹ ẹ ẹghàtójú fun awon elomiran.

10. Èyin ko ha ti ka iwe-mímọ yí; 'Okuta ti awon omólé kò silẹ oun naa ni o di pataki igun ilé. (Psm 118: 22,23; A.A. 4:11; 1 Pet 2:7.)

11. Èyi ni iṣẹ Oluwa, o si jẹ iyanu ni oju wa?"

12. Won si nwa ònà lati mú un, sugbon won si bẹrù ijọ eniyan: nitori won mò pe, awon ni o pòwe naa mò; won si fi i silẹ, won lọ. (Matt 21:45, 46; Mk 11:18; Matt 22:22.)

Awon Alasẹ Ju beèrè ibeèrè meta lowo Jesu. (1) Sisan owó-ode fun Kesari. (Matt 22:15-22; Luk 20:20-26.)

13. Won si ran awon kan si i ninu awon Farisi, ati ninu awon omọ-ẹhin Herodu, lati fi ọrọ rẹ mu un. (Mk 3:6; Luk 11:54.)

14. Nigba ti won si de, won wi fun un pe, "Olukoni, awa mò pe olotito ni iwo, beẹ ni iwo ki i woju eniken: nitori iwo ki i ẹ ojúsájú eniyan, sugbon iwo nkoni ni ọnà Olorun ni ọtítọ: Njẹ ó tọ lati ma a san owode fun Kesari, tabi kò tọ?"

15. Ki awa o fifun un, tabi ki a má fifun un." Sugbon Jesu mò agábàgebè won, o wi fun won pe, "Eeṣe ti èyin fi ndan mi wo? Ẹ mú owó-idẹ kan wá fun mi ki emi o wò ó."

16. Won si mu un wa, O si bi won pe, "Awórán ati akọle tani eyi?" Won si wi fun un pe, "Ti Kesari ni."

17. Jesu si dahun o si wi fun won pe, "Njẹ ẹ fi ohun ti i ẹ ti Kesari fun Kesari, ati ohun ti i ẹ ti Olorun fun Olorun!" Enu si yà won sii gidigidi. (Rom 13:7.)

(2) Awon Sadusi beèrè nipa ti Ajinde. (Matt 22:23-33; Luk 20:27-38.)

18. Awon Sadusi si tọ ọ wá, awon ti o wi pe ajinde òkú kò sí; won si bi i léèrè, wi pe,

19. "Olukoni, Mose kowe fun wa

pe, 'Bi arakunrin enikan ba kú, ti ó ba si fi aya silẹ, ti kò si fi omọ silẹ, ki arakunrin rẹ sù aya rẹ lópó, ki o si gbe irú omọ dide fun arakunrin rẹ.' (Deut 25:5-10.)

20. Njẹ awon arakunrin meje kan ti wá: èyi ekinni si gbe iyawo, o si ku lai fi omọ silẹ.

21. Èyi ekeji si sù u lópó, Oun si ku, beẹ ni oun kò si fi omọ silẹ: gẹgẹ be ẹ si ni ẹkẹta.

22. Awon mejeeje si sù u lópó, won kò si fi omọ silẹ: nikehin gbogbo won, obinrin naa kú pelu.

23. Njẹ ni ajinde, nigba ti won ba jinde, aya tani yoo ha ẹ ninu won? awon mejeeje ni o saa ni i ni aya?"

24. Jesu si dahun o wi fun won pe, "Ki ha ẹ nitori eyi ni ẹ ẹ sinà, pe èyin ko mò iwe-mímọ, tabi agbara Olorun?"

25. Nitori nigba ti won o jinde kuro ninu òkú, won ki i gbe ni níyáwó beẹ ni won ki i si gbe iyáwó fun ni; sugbon won yoo dabi awon angeli ti nbẹ ni ọrun. (1 Kor 15:42; 49:52.)

26. Ati ni ti awon òkú pe a o ji won dide: èyin kò tì i kà á ninu iwe Mose, bi Olorun ti sọ fun un ninu igbẹ, wi pe, 'Emi ni Olorun Abrahamu, ati Olorun Isaaki, ati Olorun Jakọbu?' (Eks 3:6.)

27. Oun ki i ẹ Olorun awon okú, bikoṣe Olorun awon aláàyè: nitori naa èyin sinà gidigidi!"

(3) Akowé kan beèrè ofin ti o gaju lọ. (Matt 22:34-40.)

28. Okan ninu awon akowe tọ ọ wá, nigba ti o si gbọ bi won ti nbi ara won leèrè ọrọ, ti o si wòye pé, o dá won lohun rere, o bi i pe, "Ewo ni ekinni ninu gbogbo ofin?" (Luk 20:39.)

29. Jesu si da a lóhùn, wi pe, "Ekinni ninu gbogbo ofin ni, 'Gbọ, Israeli; Oluwa Olorun wa Oluwa kan ni."

30. Ki iwo si fi gbogbo àyà rẹ, ati gbogbo okàn rẹ ati gbogbo iyè rẹ, ati gbogbo agbára rẹ, fẹ Oluwa Olorun rẹ, eyi ni ofin kinni. (Deut 6:4,5.)

31. Ekeji si lọ bayii, 'Fẹ omọnikeji

rè bi ara rẹ,” Ko si sí ofin miran ti o tobi ju wọnyí lẹ!” (Lef 19:18.)

32. Akowe naa si wi fun un pe, “Olukoni, o dara, otitọ ni o sọ pe Olurun kan ni nbe; kò si sí omiran bikoşe oun: (Deut 4:39; Isa 45:6,14; 46:9.)

33. Ati ki a fi gbogbo àyà, ati gbogbo oye, ati gbogbo okàn, ati gbogbo agbara fẹ ẹ, ati ki a fẹ omọni-keji ẹni bi ara-ẹni, o ju gbogbo ẹbọ-sisun ati ẹbọ lẹ.” (1 Sam 15:22; Hos 26:6; Mika 6:6-8.)

34. Nigba ti Jesu ri i pe o fi òye dahun, o wi fun un pe, “Iwọ kò jina si ijọba Olurun.” Lẹhin eyi, ko si ẹnikan ti o jẹ bi i léèrè ohunkohun mó. (Matt 22:46.)

Ibeèrè Jesu ti a kò lè dahùn. (Matt 22:41-46; Luk 20:41-44.)

35. Bi Jesu si ti nkoni ni tẹmpili, o dahun wi pe, “Eeşe ti awon akowe fi nwi pe, Omọ Dafidi ni Kristi jẹ? (Matt 26:55; 9:27.)

36. Nitori Dafidi tikaarẹ wi nipasẹ Emi-Mimọ pe, ‘JEHOFA wi fun Oluwa mi pe Iwọ jókódó ni ọwọ ọtun mi, titi emi o fi sọ awon ọtá rẹ di apoti itisẹ rẹ.’ (Psm 110:1; A.A. 2:34,35.)

37. Njẹ bi Dafidi tikaarẹ ba pe e ni ‘Oluwa’: Njẹ bawo ni o şe tun jẹ omọ rẹ?” Ọpọ ijo eniyan si fi ayọ gbọ ọrọ rẹ. (Jhn 12:9.)

Jesu kilọ ki won maa sora lodo awon Akowe. (Matt 23:1-12; Luk 20:45-47.)

38. O si wi fun won ninu ẹkọ rẹ pe, “E maa kiyesara lodo awon akowe, ti won fẹ lati ma a rin ni aṣọ gígùn, ti won si fẹ ikini ni ọjà. (Luk 11:43.)

39. Ati ibùjokódó olá ninu sinagogu, ati ipò olá ni ibi àsè;

40. Awon ti o jẹ ile awon opó run, ti won si ngbadúra gígùn fun àṣehàn: awon wọnyí ni yoo jẹbi pọjù.”

Talaka opo ti o sọ owo idẹ wẹwẹ meji sinu Apoti Isura.

41. Jesu si jókódó kojusi apoti isura:

o si nwò ijo eniyan ti nsọ owo sinu apoti isura: ọpọ awon ọlórọ si sọ pupọ si i. (Jhn 8:20; 2 A.Ọba 12:9.)

42. Talaka opó kan si wa, o sọ owo idẹ wẹwẹ meji ti i şe idameji owo-bàbà kan sinu rẹ.

43. O si pe awon omọ-ẹhin rẹ sọdọ rẹ, o si wi fun won pe, “Lootọ ni mo wi fun yin pe, talaka opó yí sọ sinu apoti isura ju gbogbo awon ti o sọ sinu rẹ lẹ. (2 Kor 8:12.)

44. Nitori gbogbo won sọ sinu rẹ ninu ọpọlọpọ iní won; şugbon oun ninu aini rẹ o sọ ohun gbogbo ti o ni si i, ani gbogbo ini rẹ.”

ORI 13.

Jesu, Pelu awon omọ-ẹhin rẹ, lori oke Olifi, sọ nipa ohun ti yoo selẹ lojo iwa-ju. (Matt 24:1-14; Luk 21:5-19.)

Bi o si ti nti tẹmpili jade, okan ninu awon omọ-ẹhin rẹ wi pe, “Olukoni, wò irú okuta ati irú ile ti o wa ni-hinyí.”

2. Jesu si dahun wi fun un pe, “Iwọ ri ile nla wọnyí? ki yoo si okuta kan ti a o fi silẹ lori ekeji, ti a ki yoo wó lulẹ.” (Luk 19:44; Mk 14:58; 15:29 A.A. 6:14.)

3. Bi o si ti jókódó lori òkè Olifi ti o koju si tẹmpili, Peteru ati Jemisi, ati Johanu ati Anderu, bi i léèrè níkòkò wi pe, (Mk 5,37; 9:2.)

4. “Sọ fun wa, nigbawo ni nkan wọnyí yoo şe? Kinni yoo si şe àmì nigba ti gbogbo nkan wọnyí yoo şe?”

(1) Iponju ayé ati inúnibini si awon eniyan Olurun.

5. Jesu, ninu idahun rẹ, bẹrẹ si nsọ fun won pe, “E ma a kiyesara, ki enikeni máşe tàn yin jẹ: (Ef 5:6; 1 Tess 2:3.)

6. Nitori awon eniyan pupọ yoo wá ni orukọ mi, wi pe, ‘Emi ni Kristi’ won o si tan ọpọlọpọ jẹ. (Jhn 8:24.)

7. Nigba ti eyin bá si ngburo ogun ati idágiri ogun; ki eyin máşe jáyà; nitori irú nkan wọnyí kò lè şe ki o má şe; şugbon opin naa kii şe igbà yí.

8. Nitori pe orile-ede yoo dide si orile-ede, ati ijoba si ijoba: imími-ilẹ̀ yoo si wà ni ibi pupọ̀, iyan yoo si wà ati wahala. nkan wonyii ni ipileṣe iponju.

9. Şugbon e ma a kiyesara yin: nitori won o si fi yin le awon igbimọ lówó: a o si lu yin ninu sinagogu: a o si mu yin duro niwaju awon baálẹ̀ ati awon oba nitori orukọ mi, fun ẹrì si won. (Matt 10:17.)

10. Ati pe ihinrere ni a nilati kókó waasu rẹ̀ ni gbogbo orile-èdè.

11. Şugbon nigba ti won bá nfà yin lọ, ti won ba si nfi yin le won lówó e máse şaniyan şaaju ohun ti e o so; şugbon ohun ti a ba fifun yin ni wakati naa, oun ni ki eyin wi: nitori ki i se eyin ni nwi bikóşe Ẹmí-mímó. (Matt 10:19; Luk 12:11.)

12. Arakunrin yoo si fi arakunrin fun pípa, ati baba yoo fi omọ rẹ̀ hàn; awon omọ yoo si dide si obí won, won o si mu ki a pa won. (Mika 7:6; Matt 10:21.)

13. Gbogbo eniyan ni yoo si korira yin nitori orukọ mi: şugbon ẹni ti o bá foritì i titi de opin, oun naa ni a o gbà-là." (Jhn 15:21; Matt 10:22; Ifh 2:10.)

(2) Iponju nla fun ilẹ̀ Israeli. (isodahoro). (Matt 24:15-28; Luk 21:20-24.)

14. "Şugbon nigba ti eyin ba ri irira isodahoro, ti o duro nibi ti kò tó, ti a ti ẹnu woli Danieli so, (enikenì ti o ba ka a, ki o ye e), nigba naa ni ki awon ti nbẹ̀ ni Judea sálọ̀ si ori oke: (Dan 9:27; 11:31; 12:11.)

15. Ki ẹni ti nbẹ̀ lori ilẹ̀ máse sokale lọ sinu ilẹ̀, bẹẹ̀ ni ki o má si se wọ inu rẹ̀, lati mu ohunkohun jade ninu ile rẹ̀:

16. Ati ki ẹni ti nbẹ̀ ni oko máse pada sehin wá lati mu aṣọ rẹ̀.

17. Şugbon egbe ni fun awon ti o loyun, ati fun awon ti o nfi omú fun omọ mu ni ojo wonyii. (Luk 23:29.)

18. Ki e si maa gbádúrà, ki sisá yin máse bo si igbà otútù.

19. Nitori ojo wonyii, yoo je ojo

iponju irú ẹyí tí kò si lati Atètèkóşe isẹda ti Olórún dá titi di isinsinyii, iru rẹ̀ ki yoo si sí. (Dan 9:26; 12:1; Joel 2:2.)

20. Bi o bá se pe Oluwa ko gé ojo wonyii kuru, ko si ẹdà ti ibá lẹ̀ là: şugbon nitori ti awon ayanfẹ̀ ti o ti yàn, o ti gé awon ojọ naa kuru.

21. Nitori naa bi enikan ba wi fun yin pe, 'Wo o, Kristi nbẹ̀ nihinyii, tabi wo o, o nbẹ̀ lohun!' e máse gba a gbó: (Luk 17:23; 21:8.)

22. Nitori awon èké Kristi, ati awon èké woli, yoo dide, won o si fi àmi ati ohun iyanu hàn, tobẹẹ̀ bi o şeese, won ibá tan awon ayanfẹ̀ paapaa. (Matt 7:15; Jhn 4:48.)

23. Şugbon e kiyesara: wo o, mo so ohun gbogbo fun yin tẹ̀lẹ̀." (2 Pet 3:17.)

Ipadabo Jesu lẹ́kẹjẹ. (Matt 24:29-31; Luk 21:25-28.)

24. "Şugbon ni ojo wonyii, lehin iponju naa, òòrún yoo sóókún, oşupa ki yoo si fi imọlẹ̀ rẹ̀ hàn: (Sef 1:15.)

25. Awon irawọ̀ oju orun yoo já silẹ̀, ati agbara ti nbẹ̀ ni orun ni a o si mi titi. (A.A. 2:19,20.)

26. Nigba naa ni won o si ri Omọ-eniyan ti yoo maa ti orun bọ̀, oun pẹ̀lu agbara nla ati ogo. (Dan 7:13; Matt 16:27; Mk 14:62; 1 Tess 4:16. 2 Tess 1:7,10.)

27. Nigba naa ni yoo si ràn awon angeli rẹ̀, yoo si kó gbogbo awon ayanfẹ̀ rẹ̀ lati ori-gun mererin ayé jọ, lati ikangun ayé titi de ikangun orun." (Sek 2:6; Deut 30:4.)

Owe igi ọpọtó. (Matt 24:32-35; Luk 21:29-33.)

28. "Ni isinsinyii e kọ owe lara igi ọpọtó; Nigba ti ẹka rẹ̀ bá yọ tuntun, ti o ba si rú ewe, eyin mọ pe igba ẹ̀ẹ̀rún sunmọ etile;

29. Gẹgẹ bẹẹ naa ni eyin, nigba ti eyin bá ri nkan wonyii ti nse, kí e mọ pe o sunmọ etile tán lehin ilẹ̀kún.

30. Lootọ̀ ni mo wi fun yin, Iran yi

ki yoo rekoja, titi a o fi mu gbogbo nkan wonyii se. (Mk 9:1.)

31. Orun ati ayé yoo kojálo: sugbon orò mi ki yoo rekoja." (Matt 5:18; Luk 16:17.)

Sisónà fun ojo ibèwò. (Matt 24:32-35; Luk 21:29-33.)

32. "Sugbon ni ti ojo ati wakati naa, ko si enikan ti o mò òn, ki i tilé se awon angeli orun, tabi Omo, bikoşe Baba mi nikanşoşo! (A.A. 1:7.)

33. E maa şóra. E má si se sùn ki e si maa gbadúra nitori eyin kò mò igbà ti akoko naa yoo de. (Ef 6:18; Kol 4:2; 1 Tess 5:6.)

34. Nitori Omo-eniyan dabi okunrin kan ti o lo si ajo ti o jina réré, eni ti o fi ile re silé, ti o si fi ase fun awon omo-odo re, ati ise olukuluku fun un, ti o si fi ase fun olusónà ki o ma a şona. (Matt 25:14.)

35. Nitori naa e maa şona, nitori eyin ko mò igba ti baale ile nbòwá, bi ni ale tabi laarin oganjó, tabi ni akuko, tabi ni owúro: (Luk 12:35-40.)

36. Pe, nigba ti o ba de lojiji, ki o mase ba yin loju orun.

37. Ohun ti mo wi fun yin, mo wi fun gbogbo eniyan, E ma a şona."

ORI 14.

Ète lati pa Jesu. (Matt 26:1-5,14-16; Luk 22:1-6.)

LEHIN ojo meji ni ajo irekoja, ati ti Laiwukàrà: awon olori alufa ati awon akowe nwá ònà bi won iba ti fi etan mu un, ki won pa a. (Jhn 11:55; 13:1; Matt 12:14.)

2. Sugbon won wi pe, "Ki i se ni ojo ajo, ki a ma baa fa irukerudo awon eniyan!"

Maria ti Betani fi ororó kun ese Jesu. (Matt 26:6-13; Jhn 12:1-8.)

3. Nigba ti o si wa ni Betani ni ile Simoni adetè. bi o ti jókòó ti ounje, obinrin kan ti o ni şágo kekere alaba-

sta ororó ikunra nardi iyebiye, o wá, o si fò şágo naa, o si nda a si i lori. (Luk 7:37-39; Matt. 21:17.)

4. Awon kan si wa ti inu won ru ninu ara won, won si wi pe, "Nitori kinni a se nfi ororó ikunra yi şófó?"

5. A bá si ta ororó ikunra yi ju iwon oodunrun owó ide lo à bá si fifun awon talaka"; Won si nkun si i.

6. Sugbon Jesu wi pe, "E fi i silé; eeşe ti eyin fi nba a wi? Işe rere ni o se si mi lara!"

7. Nigbagbogbo ni eyin saa ni talaka pelu yin, eyin le maa şore fun won nigbakugba ti eyin fe; sugbon emi ni eyin kò ni nigbagbogbo. (Deut. 15:11.)

8. Oun saa ti se eyi ti o le se: o wa siwaju lati fi ororó kun ara mi fun isinku mi. (Jhn 19:20.)

9. Looto ni mo wi fun yin, Nibikibi ti a o gbe waasu ihinrere yi ni gbogbo ayé, nibe pelu ni o a si rohin eyi ti obinrin yi se lati fi se iranti re."

Judasi Iskariotu setò lati da Jesu.

10. Judasi Iskariotu, okan ninu awon mejila, si to awon olori alufa lo, lati fi i le won lowo. (Luk 22:3,4; Jhn 6:71.)

11. Nigba ti won si gbo, won yo, won si se ileri lati fun un ni owo. O si nwa ona bi yoo ti se fi i le won lowo.

A seto ase irekoja. (Matt 26:17-19; Luk 22:7-13.)

12. Ni ojo kinni ajo aiwukara, nigba ti won npa eran irekoja, awon omo-ehin re si wi fun un pe, "Nibo ni iwò nfe ki a lo pesè silé, ki iwò le je irekoja?" (Eks 12:11.)

13. O si ran awon meji ninu awon omo-ehin re, o si wi fun won pe, "E lo si ilu, okunrin kan ti nru isa omi yoo pade yin: e ma a to o lehín.

14. Ati ibikibi ti o ba gbe wo, ki eyin wi fun baale naa pe, 'Olukoni wi pe, Nibo ni gbangan apere naa gbé wà, nibi ti emi o gbe je irekoja pelu awon omo-ehin mi?"

(33) *(Awon Bibeli atijo miran fi eyi kun ti won.)

15. Oun o si fi gbàngán nla kan loke hàn yin, ti a şe lóşòò, ti a si pèsè tẹlẹ; nibẹ ni ki eyin pèsè silẹ dẹ wá.”

16. Awọn omọ-ẹhin rẹ si jade lọ, wọn wá si ilu, wọn si ri i gege bi o ti so fun wọn: wọn si pèsè irekoja silẹ.

Jijẹ àsè irekoja. (Matt 26:20-25; Luk 22:14-18; Jhn 13:1-30.)

17. Nigba ti alẹ lẹ, o wá pẹlu awọn mejila.

18. Bi wọn si ti jókòò ti wọn njeun, Jesu wi pe, “Lootọ ni mo wi fun yin, ọkan ninu yin yoo fi mi hàn, ani oun naa ti nbá mi jeun!” (ẹsẹ 44,45; Psm 41:10.)

19. Wọn si bèrẹ si i kaanu gidigidi, wọn si nbi i leèrè lókọọkan wi pe, “Emi ni bi?” ekeji si wi pe, “Emi ni bi?”

20. O si dahun o si wi fun wọn pe, “Ọkan ninu awọn mejila ti o ntọwọ bọ inu awo pẹlu mi.

21. Nitootọ Omọ-eniyan nlo bi a ti kọwé nipa tirẹ: şugbọn ẹgbé ni fun ọkunrin naa, lati ọwọ ẹni ti a fi Omọ-eniyan hàn: iba sán fun ọkunrin naa, bi o ba şe pe a kò bi i!”

Jesu şeto ounje alẹ Oluwa. (Matt 26:26-29; Luk 22:19-24.)

22. Bi wọn si ti njeun, Jesu mu akara, o si sure, o si bu u, o si fifun wọn, o wi pe, “Gbà jẹ: eyiyii ni ara mi.” (Mk 6:41; 8:6; Luk 24:30; 1 Kor 11:23-25.)

23. O si gbe ago, nigba ti o si sure tán, o fifun wọn: gbogbo wọn si mu ninu rẹ. (1 Kor 10:16.)

24. O si wi fun wọn pe, “Eyiyii ni ẹjẹ mi ti majemu tuntun, ti a ta silẹ fun ọpọ eniyan. (Eks 24:8; Heb 9:20.)

25. Lootọ ni mo wi fun yin, emi ki yoo mu ninu eso àjàrà mó, titi yoo fi di ọjọ naa, nigba ti emi o mu un ni tuntun ni ijọba Ọlọrun.”

Jesu so fun Peteru pé yoo sé oun. (Matt 26:30-35; Luk 22:31-34; Jhn 14-17.)

26. Nigba ti wọn si kọ orin kan tán,

wọn jade lọ sori oke Olifi. (Matt 21:1.)

27. Jesu si wi fun wọn pe, “Gbogbo yin ni yoo kọşẹ lara mi ni ọru ọni: nitori ti a ti kọwe rẹ pe, ‘Emi o lu oluso-agutan, a o si tú agbo agutan ká kiri’. (Sek 13:7.)

28. Şugbọn lehin igba ti mo ba jin-de, emi o şaaju yin lọ si Galili. (Mk 16:7.)

29. Şugbọn Peteru wi fun un pe, “Bi gbogbo eniyan tilẹ kọşẹ, şugbọn ẹmi kọ!” (Jhn 13:37,38.)

30. Jesu si wi fun un pe, “Lootọ ni mo wi fun ọ pe, loni yii, ani ni alẹ yii, ki akukọ tó kọ leşemeji, iwọ o şe mi nigba meta!” (ẹsẹ 66-72; Jhn 13:38.)

31. Şugbọn o tenumọ ọn gidigidi wi pe, “Bi o tilẹ jẹ lati ku pẹlu emi kò jẹ sé ọ, bi o ti wu ki o ri!” Gege bẹ ni gbogbo wọn wi pẹlu.

Jesu ninu ogbà Getsemani. (Matt 26:36-46; Luk 22:39-46; Jhn 18:1.)

32. Wọn si wá si ibi kan ti a npe ni Getsemani: o si wi fun awọn omọ-ẹhin rẹ pe, “E jókòò nihinyii, nigba ti mo bá lọ gbádúrà.”

33. O si mu Peteru ati Jemisi ati Johanu pẹlu rẹ, ọnu si bèrẹ si ya a gidigidi, o si bèrẹ si rẹwẹsi.

34. O si wi fun wọn pe, “Ọkàn mi nkaanu gidigidi titi de ikú: ẹ duro nihin, ki ẹ si ma a şónà!” (Jhn 12:27.)

35. O si lọ siwaju diẹ, o si dojuboşẹ, o si gbadura pe, bi o bá lẹ şe, ki wakati naa lẹ kọja kuro lori rẹ. (ẹsẹ 41.)

36. O si wi pe, “Abba, Baba, şişe ni ohun gbogbo fun ọ; mu ago yii kúro lori mi şugbọn kii şe eyi ti emi fé bikoşe eyi ti iwọ fé.” (Rom 8:15; Gal 4:6; Jhn 5:30; 6:38.)

37. O si wá, o bá wọn, wọn nsùn, o si wi fun Peteru pe, “Simoni, iwọ nsùn? iwọ kò lẹ şónà ni wakati kan?”

38. E maa şónà, ki ẹ si maa gbadura, ki ẹ má ba a bọ sinu idewò, lootọ ni ẹmi nfe, şugbọn o şe ailera fun ara!” (Matt 6:13; Luk 11:4; Rom 7:23; Gal 5:17.)

39. O si tún pada lọ, o si gbadura, o nsò òrò kannaa.

40. Nigba ti o si pada wa, o tun ba wọn, wọn nsùn, nitori ti oju wọn kún fún oorun, bẹẹ ni wọn kò sì mọ esi ti wọn iba fifun un.

41. O si wá lẹkẹta, o si wi fun wọn pe, "Se eyin si tún nsùn sibẹ ti ẹ nsinmi? Ó tó gẹ! wakati naa dé; wo o, a fi Ọmọ-eniyan lé awọn elésè lówó. (ẹsẹ 35; Jhn 13:1; Matt 26:45; Mk 14:41; Luk 22:46.)

42. Ẹ dide, ki a maa lọ; wo o, ẹni ti o fi mi hàn sunmọ tòsí!"

Afi Jesu hàn, a si mu un. (Mtt 26:47-56; Luk 22:47-53; Jhn 18:1-11.)

43. Lojukannaa, bi o si ti nsò lówó, Judas de, ọkan ninu awọn mejila, ati ọpọ eniyan pẹlu rẹ ti awọn ti ida, pẹlu ọgọ, lati ọdọ awọn olori alufa ati awọn akowe, ati awọn alagba.

44. Ẹni ti o si fi i hàn ti fi àmì fun wọn, wi pe, "Ẹnikẹni ti mo bá fi ẹnu kò ni ẹnu, oun naa ni; ẹ mu un, ki ẹ si maa fà á lọ ni alaafia."

45. Nigba ti o dé, o tọọ lọ gan, o wi pe, "Olukoni, olukoni!" o si fi ẹnu kò o ni ẹnu. (Matt 23:7.)

46. Wọn si gbe ọwọ wọn le e, wọn si mu un.

47. Sùgbọn ọkan ninu awọn ti o duro nibẹ fa idà yọ, o si sá ọmọ-ọdọ olori alufa, o si ge eti rẹ kuro.

48. Jesu si dahun o si wi fun wọn pé, "Emi ni eyin jade tọ wá bi olè, pẹlu idà ati ọgọ lati mu?"

49. Ni ojojumọ ni emi wà pẹlu yin ni tẹmpili, ti emi nkọ yin eyin kò si mu mi: sùgbọn iwe-mimọ kò le ẹ aláise. (Mk 12:35; Isa 53:7; Luk 19:47; 18:19-21.)

50. Gbogbo wọn si fii silẹ, wọn si sá lọ. (Psm 88:8; ẹsẹ 27.)

51. Ọmọkunrin kan si ntọ ọ lehin, ti

o fi aṣọ ọgbò bo ihoho rẹ; awọn ọmọ-ogun si gba a mú:

52. O si ju aṣọ ọgbò naa silẹ, o si sá kuro lodo wọn nihòhò.

Jesu niwaju Kaafa. (Matt 26:57-68; Luk 22:54; Jhn ori 13,14; 18:19-24.)

53. Wọn si mu Jesu lọ sodo olori alufa: awọn olori alufa, ati awọn alagba ati awọn akowe si pejo pẹlu rẹ.

54. Peteru si tọ ọ lehin lókèrè wọ inu ilé, titi fi de agbala olori alufa; o si ba awọn ọmọ-ọdọ jókódó, o si nyàná. (ẹsẹ 68; Matt 26:3; Jhn 18:18.)

55. Awọn olori alufa ati gbogbo ajo igbimọ nwa ẹlẹri si Jesu lati pa a; wọn kò si ri ohun kan.

56. Nitori pe ọpọlọpọ ni o jẹri èké si i, sùgbọn ohun awọn ẹlẹri naa kò sòkan.

57. Awọn kan si dide, wọn njeri èké si i, wi pe,

58. "Awa gbọ o wi pe, 'Emi o wo tẹmpili yi ti a fi ọwọ ẹ, niwọn ijo mọta emi o si kọ omiran ti a kò fi ọwọ ẹ.'" (Mk 15:29; Matt 26:61; Jhn 2:19; A.A. 6:14.)

59. Ati ninu eyi naa pẹlu, ohun wọn kò sòkan.

60. Olori alufa si dide duro laarin, o si bi Jesu leere, wi pe, "Iwọ kò ni ida-hun kan? Kinni eyi ti awọn wọnyi njeri si ọ?"

61. Sùgbọn Jesu dake, kò si dahun ohun kan. Olori alufa si tun bi i leere, o wi fun un pe, "Iwọ ni Kristi naa, Ọmọ Olubukun naa?"

62. Jesu si wi pe, "Emi ni: eyin o si ri Ọmọ-eniyan jókódó ni ọwọ otun agbara, yoo si maa ti inu awosanma orun wá!" (Dan 7:13; Matt 24:30; Mk 13:26; Psm 110:1.)

63. Nigba naa ni olori alufa fa aṣọ rẹ ya, o wi pe, "Ẹlẹri kinni a si nwá? (Num 14:6; A.A. 14:14.)

64. Eyin gbọ òrò-òdì naa. Kinni eyin ro o si?" Gbogbo wọn si da a lẹbi pe, o jẹbi ikú. (Lef 24:16.)

65. Awọn miran si bèrẹ si tuto si i lara, wọn si nbò o lóju, wọn si nkan an

(41) * (Awọn Bibeli atijo miran wi pe, "Ẹ maa sun wayii" Eyin kò ri bẹẹ rárá. Wo ẹsẹ 42 ti o wi pe, "Ẹ dide, ki a maa lọ". Kò lè ni ki wọn o sun ki o tún wi pe ki wọn o dide!)

lèşèé, wọn si wi fun un pe, "Sọtélè" awọn olùşó si nfi atelẹwọ wọn gba a loju. (Mk 10:34; Est 7:8; Luk 22:64.)

Peteru sẹ Jesu. (Matt 26:69-75; Luk 22:55-62; Jhn 18:15-18,25-27.)

66. Bi Peteru si ti wà ni isalẹ ni aafin, ọkan ninu awọn omọbinrin olori alufa wá: (eşè 30,54.)

67. Nigba ti o si ri ti Peteru nyáná, o wo o, o si wi pe, "Iwọ pẹlu ti wà pẹlu Jesu ti Nasareti." (eşè 54; Mk 1:24.)

68. Şugbọn, o sẹ, wi pe, "Emi kò mò, oye ohun ti iwọ nwi kò tilẹ yẹ mi." o si jade lọ si iloro. *(Akukọ si kọ). (eşè 54.)

69. Omọbinrin kan si tun ri i, o si bẹrẹ si wi fun awọn ti o duro nibẹ pe, "Ọkan ninu wọn ni eyi."

70. O si tun sẹ. O si pé diẹ, awọn ti o duro nibẹ tun wi fun Peteru pe, "Lootọ ni, ọkan ninu wọn ni iwọ jẹ: nitori pe ara Galili ni iwọ, èdè rẹ si jọ bẹ." (eşè 68; A.A. 2:7.)

71. Şugbọn o bẹrẹ si sẹpẹ, o si bura, wi pe, "Emi kò mò ọkunrin yíi ẹni ti eyin nwi."

72. Lojukan naa akukọ si kọ lẹkẹji. Peteru si ranti ọrọ ti Jesu wí fun un pe, "Kí akukọ to kọ lẹkẹji, iwọ o sẹ mi lẹmẹta." Nigba ti o si ròó, o sọkun. (eşè 30.)

ORI 15.

Jesu niwaju Pilatu. (Matt 27:11-26; Luk 23:3-25; Jhn 18:29-40.)

ATI lojukan naa ni owurọ, awọn olori alufa gbimọ pẹlu awọn ala-gba, ati awọn akowe, ati gbogbo ajo igbimọ, wọn si de Jesu, wọn si mu un lọ, wọn si fi i le Pilatu lówó. (Matt 5:22; Luk 22:66; 23:1.)

2. Pilatu si bi i leèrè, wi pe, "Iwọ ha ni Ọba awọn Ju?" O si dahun wi fun un pe, "Iwọ wi i."

3. Awọn olori alufa si fi èşùn ohun

pupọ kan an, *(şugbọn oun kò dahun ikan)

4. Pilatu si tun bi i leere, wi pe, "Iwọ ko ha ni idáhùn ohun kan? Wo ọpọ ohun ti wọn njeri si o."

5. Şugbọn Jesu ko da a lóhùn ohun kan: to bẹẹ ti ẹnu fi ya Pilatu. (Isa 53:7.)

Pilatu da Barabba silẹ.

6. Njẹ nigba àjọ naa, oun a maa da ọndè kan silẹ fun wọn, ẹnike ni ti wọn ba beèrè. (Matt 27:15; Luk 23:17; Jhn 18:39.)

7. Ẹnikan si wa ti a npe ni Barabba, ẹni ti a sọ sinu tubu pẹlu awọn ti o şotẹ pẹlu rẹ, awọn ẹni ti o si paniyan ninu isọtẹ naa.

8. Ijọ eniyan si bẹrẹ si i kigbe soke ni ohun rara, wọn nfẹ ki o şe bi oun ti maa nşe fun wọn rí.

9. Şugbọn Pilatu da wọn lohun, wi pe, "Ẹyin nfẹ ki emi o dá Ọba awọn Ju silẹ fun yin bi?"

10. Oun saa ti mò pe nitori ilara ni awọn olori alufa şe fi i le oun lówó.

11. Şugbọn awọn olori alufa ru awọn eniyan soke pe, ki o kúkú dá Barabba silẹ fun wọn. (A.A. 3:14.)

12. Pilatu si dahun o tun wi fun wọn pe, "Kinni ẹyin ha nfẹ ki emi şe si ẹni ti ẹyin npe ni Ọba awọn Ju?"

13. Wọn si tun kigbe soke, wi pe, "Kàn án mò agbelebu."

14. Nigba naa ni Pilatu si bi wọn leèrè, wi pe, "Eeşe, buburu kinni o şe?" Wọn si kigbe soke gidigidi, wi pe, "Kàn án mò agbelebu."

15. Pilatu si nfẹ şe eyi ti o wu awọn eniyan, o dá Barabba silẹ fun wọn. Nigba ti o si na Jesu tán, o fà á lé wọn lówó lati kàn an mò agbalebu. (Jhn 19:1,16.)

A fi ade ẹgùn de Jesu lori. (Matt 27:27-31; Jhn 19:2,3.)

16. Awọn omọ-ogun si fa a jade lọ sinu gbangba, ti a npe ni Pretorioni;

(68) *(Awọn Bibeli atijọ miran fi eyi kun ti wọn.)

(3) *(Awọn Bibeli atijọ miran fi eyi kun ti wọn.)

won si pe gbogbo egbe awon omogun jo. (A.A. 10:1.)

17. Won si fi aso elese aluko wo o, won wun ade egun, won si fi de e ni ori;

18. Won si bere si i ki i, wi pe, "Kabiyesi, Oba awon Ju!"

19. Won si fi opa iye lu u lori, won si tuto si i lara, won si kunle niwaju re, won si foribale fun un.

20. Nigba ti won si fi i sesin tan, won si bo aso elese aluko naa kuro lara re, won si fi aso re wo o, won si mu un jade lo lati kan an mo agbelebu.

A kan Jesu mo agbelebu. (Matt 27:32-44; Luk 23:32-43; Jhn 19:17-24.)

21. Won si fi agbara mu okunrin kan, lati ru agbelebu re, Simoni ara Kirene, eni ti nkoja lo, ti nti igberiko bo, Baba Aleksanderu ati Rufu. (Luk 23:26; Rom 16:13.)

22. Won si mu un wa si ibi ti a npe ni Golgota, itumo eyi ti nje, Ibi agbari.

23. Won si fi oti-waini ti a dapom oja fun un lati mu: sugbon oun ko gba a.

24. Nigba ti won si kan an mo agbelebu, tan, won si pin aso re, won si se gegelori won, lati fi mo eyi ti enikokokan yoo mu. (Psm 22:18.)

25. Ni wakati keta ojo ni won kan an mo agbelebu.

26. Akole oran ifisun re ni a ko si igberi re "OBA AWON JU".

27. Won si kan awon ole meji mo agbelebu pelu re; okan ni owotun ati ekeji ni owosi re.

28. *(Iwe mimosi se, ti o wi pe, A si ka a mo awon arufin.)

29. Awon ti nrekoja lo si nfi i se elaya, won si nmi ori won, wi pe, "A! Iwo ti yoo wo tempili! ti yoo ko o ni ijo keta! (Psm 22:7; Mk 13:2; 14:58; Jhn 2:19.)

30. Gba ara re, ki o si sokale lati ori agbelebu!"

31. Gege be ni awon olori alufa pelu, won nsin in je laarin ara won pelu awon akowe, wi pe, "O gba awon elomiran la; ko le gba ara re la! (Psm 22:8.)

32. Je ki Kristi, Oba Israeli, sokale lati ori agbelebu wa ni isinsinyi, ki awa o le ri i, ki a si le gbagbo." Awon ti a kan mo agbelebu pelu re si nkegan re. (ese 26,27.)

Iku Jesu. (Matt 27:45-50; Luk 23:44-49; Jhn 19:28-37.)

33. Nigba ti o di wakati kefa, okunkun si su bo gbogbo ile titi o fi di wakati kesan.

34. Ni wakati kesan ni Jesu si kigbe soke ni ohun rara, wi pe, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" Itumo eyi ti i se "Olurun mi, Olurun mi, eese ti iwo fi ko mi sile?" (Psm 22:1,2)

35. Nigba ti awon ti o duro nibe gbodeyi, won wi pe, "Wo o, o npe Elijah."

36. Enikan si sare, o fi kanrinkan oyinbo bo oti kikan, o fi le ori opa iye, o fifun un mu, wi pe, "E duro na; e je ki a maa wo bi Elijah yoo wa gbe e sokale." (Psm 69:21.)

37. Jesu si kigbe soke ni ohun rara, o jowo emi re.

38. Aso ikele tempili si ya si meji lati oke de isale. (Heb 10:19,30.)

39. Nigba ti balogun orun, ti o duro niha odore ri i *(ti o kigbe soke bayii) ti o si jowo emi re, o wi pe, "Looto Omọ Olurun ni okunrin yii je." (Mk 1:11; 9:7.)

40. Awon obinrin pelu si wa ni okere won nwode: ninu awon eni ti Maria Magdaleni wa, ati Maria iya Jemisi kerekere, ati ti Jose ati Salome. (Psm 38:11; Jhn 19:25; Mk 16:1.)

41. Awon eni ti nigba ti o wa ni Galili, won ntoto lehin, ti won si nse iranse fun un; ati opode awon obinrin miran ti o ba a goko wa si Jerusalem. (Luk 8:1-3.)

(28) *(Awon Bibeli atijo miran fi eyi kun ti won.)

(39) *(Awon Bibeli atijo miran fi eyi kun ti won.)

A tẹ Jesu si iboji. (Matt 27:57-61; Luk 23:50-56; Jhn 19:38-42.)

42. Nigba ti alẹ si lẹ, nitori ti o jẹ ojo ipalẹmọ, eyi ni ojo ti o siwaju ojo isinmi. (Deut 21:22.)

43. Josefu ara Arimatea, olola omo egbe igbimo (Sanhedrin) eni ti oun ti kararẹ pelu nreti ijoba Olurun, wolé to Pilatu lo laifòyà, o si bèrè fun oku Jesu. (A.A. 13:50; 17:12; Luk 2:25, 38.)

44. Enu si ya Pilatu bi o ti yara tètè kú beẹ o si pe balogun òrún, o bi i leèrè bi o ti kú.

45. Nigba ti o si mọ lati odo balogun òrún naa, o si fi oku naa fun Josefu. (ẹsẹ 39.)

46. O si ra aṣo ọgbò wá, o si sọ o kalẹ, o si fi aṣo ọgbò naa di i, o si tẹ ẹ sinu iboji ti a gbé ninu apata, o si yi okuta kan di ẹnu-òṅà iboji naa.

47. Ati Maria Magdalene, ati Maria iya Jose, ri ibi ti a gbé tẹ ẹ si.

ORI 16.

Ajinde Jesu Kristi. (Matt 28:1-10; Luk 24:1-11; Jhn 20:1-18.)

NIGBA ti ojo isinmi si koja, Maria Magdalene, ati Maria iya Jemisi, ati Salome ra turari ki won baa lẹ lo lati fi kun un. (Luk 23:56; Jhn 19:39.)

2. Ni kutukutu owuro ojo kinni ọsẹ, won wá si ibi iboji nigba ti oorun bèrè si i là.

3. Won si nba ara won se àròyẹ, wi pe, "Tani yoo yi okuta kuro ni ẹnu iboji naa fun wa?" (Mk 15:46.)

4. Nigba ti won si wo o, won ri pe a ti yi okuta naa kuro; nitori pe o tobi gidigidi.

5. Nigba ti won si wo inu iboji naa, won ri omokunrin kan jókódó ni apa ọtún, ti o wo agbada funfun, ẹrù si ba won. (Mk 9:15.)

6. O si wi fun won pe, "E má bèrù: ẹyin nwa Jesu ti Nasareti, ti a kàn mó

agbelebu! o jinde; ko si nihinyi; ẹ wo ibi won gbe tẹ ẹ si! (ẹsẹ 5; Mk 1:24.)

7. Şugbon ẹ lo, ki ẹ si wi fun awon omọ-ehin rẹ ati Peteru pe, o şaaju yin lo si Galili nibẹ ni ẹyin o gbe ri i, bi o ti wi fun yin." (Mk 14:28; Jhn 21:1-23.)

8. Won si jade lo kánkán, won si sá kuro ni iboji; nitori ti won nwariri; ẹrù si ba won gidigidi: beẹ ni won kò wi ohunkohun fun ẹnikan; nitori pe ẹrù bà won.

Ifarahàn ati igoke re ọrun Jesu.

9. Nigba ti Jesu jinde ni ọwuro kutukutu ni ijo kinni ọsẹ, o kọ fi ara hán fun Maria Magdalene, lara eni ti o ti le ẹmi ẹşù meje jade. (Jhn 20:11-18.)

10. Oun si lo sọ fun awon ti o ti nba a gbé, bi won ti nşòfò, ti won si nsókún.

11. Şugbon nigba ti won si gbọ pe o wá láàyè, ati pe, oun si ti ri i, won ko gbàgbọ.

12. Lẹhin eyi, o si fi ara hán fun awon meji ni ọna miran. bi won ti nrin ni ọṅà, ti won si nlọ si igberiko. (Luk 24:13-35.)

13. Won si pada lo sọ fun awon iyókù won kò si gba won gbọ pelu.

14. Lẹhin naa o si fi ara hán fun awon mọkanla bi won ti jókódó ti ounjẹ. o si ba aigbagbo ati lile aya won wi, nitori ti won kò gba awon ti o ti ri i gbọ lẹhin igba ti o jinde. (Luk 24:36, 38; Jhn 20:26.)

15. O si wi fun won pe, "E lo si gbogbo ayé, ki ẹ si maa waasu ihinrere fun gbogbo ẹdá. (Matt 28:18-20; Luk 24:47,48.)

16. Eni ti o ba gbagbo, ti a ba si baptisi rẹ yoo là; şugbon eni ti kò bá gbàgbọ yoo jẹbi.

17. Amí wonyií ni yoo si maa ba awon ti o gbagbo lo; Ni oruko mi ni won o ma a lé awon ẹmi ẹşù jade; won o si maa fi ẹdè tuntun sòrò;

18. Won o si maa gbe ejò lówó, bi won bá si mu ohunkohun ti o ni oró, ki

yoo pa wọn lara rárá; wọn o gbe ọwọ le awọn olókùnrùn, ara wọn o dá.”

19. Bẹẹ ni nigba ti Oluwa si ti ba wọn sòrò tán, a si gba a lọ soke ọrun, o si jòkódó ni ọwọ ọtun Ọlọrun. (Luk 24:50,51; A.A. 1:9-11.)

20. Wọn si jade lọ, wọn si nwaasu nibigbogbo, Oluwa si nba wọn šíšẹ, o

si n fi idí ọrò naa múlẹ, nipa àmì ti ntẹlẹ e. (Amin.)

AFIYESI PATAKI: Awọn Bibeli átijo miran pari lwe Marku yi si ori 16:8. Awọn miran ẹwẹ si fi ipari kekere yi kún tiwọn lehin ẹsẹ 8: Wọn si ròhìn ni sòkí ohun gbogbo ti wọn sọ fun wọn fun Peteru ati awọn ti o wà pẹlu rẹ. Lehin eyi, Jesu tikararẹ si ràn ikede mimọ alaibabajẹ ti ẹ ti igbàlẹ titi-lae jade nipasẹ wọn.

IHIRERE LUKU

(A.M. 4000-A.D. 33)

ORI 1.

Ọrò išaaju.

NIWỌN bi ọpọ eniyan ti dāwólé e lati ẹ akójo ihin awọn ohun ti o daju ti o si fẹšemuḽẹ šinšin laarin wa.

2. Ani geḽe bi a ti fi lé wa lọwọ lati ọdọ awọn ti wọn ẹ aláfojúrí ati iranṣẹ ọrò naa lati ibèrẹ wá, (Heb 2:3; 1 Pet 5:1; 2 Pet 1:16; 1 Jhn 1:1; Mk 1:1; Jhn 15:27.)

3. O si yẹ fun mi pẹlu, lati kowe si o leseḽe, lehin ti mo ti ẹ iwadifí ohun gbogbo kinní-kinní lati ibèrẹ, Teofilu ọlólá julo, (A.A. 11:4; 18:23; 1:1.)

4. Ki iwọ lè mọ ọtítọ awọn ohun ti a sọ fun ọ. (Jhn 20:31.)

Asọtélẹ nipa ibi Johanu Onítẹbọmi.

5. Nigba ọjọ Herodu ọba Judea, alufa kan wá, ti orukọ rẹ nḽ Sakariah, lati ipín Abia; aya rẹ si ẹ ọkan ninu awọn ọmọbinrin Aaroni, orukọ rẹ si nḽ Elisabeti. (Matt 2:1; 1 Kro 24:10.)

6. Awọn mejeji si ẹ olododo niwaju Ọlọrun, wọn nrin ni gbogbo ofin ati ilànà Oluwa lálégàn. (Gen 7:1; 1 A.Ọba 9:4; 2 A.Ọba 20:3.)

7. Šugbon wọn kò ni ọmọ, nitori ti Elisabeti yàgàn, awọn mejeeji si di arúgbó.

8. O si ẹ, nigba ti o nḽ یشه alufa niwaju Ọlọrun nigba ti o kan ipín tire, (1 Kro 24:19; 2 Kro 8:14.)

9. Geḽe bi یشه awọn alufa, o kàn án lati fi turari jóná, nigba ti o ba wọ inu tempili Oluwa lọ. (Eks 30:7,8; 1 Kro 23:13; 2 Kro 29:11.)

10. Gbogbo ijọ awọn eniyan si ngbadura lode ni akókò sisun turari. (Lef 16:7.)

11. Angẹli Oluwa kan si fi ara hàn án, o duro ni apá ọtún pepẹ turari.

12. Nigba ti Sakariah si ri i, ori rẹ wúlẹ, ẹrù si bà á.

13. Šugbon angẹli naa wi fun un pe, “Má bẹrù, Sakariah: nitori ti adura rẹ gbà: Elisabeti aya rẹ yoo si bi ọmọkunrin kan fun ọ, iwọ o si sọ orukọ rẹ ni Johanu. (ẹsẹ 30,60,63.)

14. Iwọ o si ni ayọ ati inu didun: eniyan pupọ yoo si yọ si ibi rẹ. (ẹsẹ 58.)

15. Nitori yoo di ẹni nlá niwaju Oluwa, ki yoo si mu ọti-waini, bẹẹ ni ki yoo si mu ọti-lile; yoo si kun fun Ẽmí-mímọ ani lati inu iya rẹ wá. (Num 6:3; Ondj 13:4; Luk 7:33; Jer 1:5; Gal 1:15.)

16. Oun o si yi ọpọlọpọ ninu awọn ọmọ Israeli pada si Oluwa Ọlọrun wọn (Mal 4:5,6.)

17. Ẽmí ati agbara Elijah ni oun o si fi šaaju rẹ lọ, lati yi ọkan awọn baba pada si ti awọn ọmọ, ati ti awọn alaigbóràn si ọgbón awọn olootọ lati pèsẹ eniyan ti a mura silẹ de Oluwa.” (Matt 11:14; 17:13.)